

TÜRK

SÖZLÜ

Yıl: 1
Sayı: 4
8 Aralık 1967
100 Kuruş

NATO'DAN ÇIKMADAN HiÇBİR MİLLÎ DÂVA ÇÖZÜMLENEMEZ

BİR millî şahlanış! Türkiye'yi bir baştan bir başa saran ve Amerikan emperyalizmine karşı yüzü en yumuşak politikacıları bile Türklüklerini hatırlamaya ve kendilerine çeki düzen vermeye zorlayan bir millî heyecan havası!.. Hedefleri o anda vurabilmek için gerekli noktalara yığılmaları yapan, taarruz hazırlıklarını tamamlayan Türk Ordusu! Sınırlar gergin, bütün dünyanın gözü Türkiye üzerinde...

Ve ardından, Meclisten savaş açma için tam yetki almış olan Demirel hükümetinden bütün inisiyatifi devralan Johnson'un adamı, Cyrus Vance adında, o ana kadar kimsenin tanımadığı, bir New Yorklu avukat... İçten içe Enosis'ten yana olduğu bilinen Johnson'dan icazetli bu «arabulucu» ile Demirel'in halvet olmaları, Türk kamu oyununu gelişmelerden habersiz bırakmalar, Vance'in Atina'ya gidiş gelişleri, öteki arabulucuların figüran olarak işe karıştırılması, gerici basının «Asıl düşman Atinanın cuntacıları değildir, Türkiye'nin solcularıdır» anlamına gelen yazıları; ve ardından «Zafer! Türkiye'nin şartlarını Atina kabul etti!» yollu gazete manşetleri... «Ulusal beraberliği bozmamak için» savaş açma yetkisi almış olan Demirel hükümetinin, Türkiye'nin kaderini bir Amerikan avukatının eline terketmesi durumuna ses çıkarmayan bir muhalefet, ve sonunda «Makaryos şartlarımızı reddediyor!», «U Thant meseleyi Güvenlik Konseyine havale etti!» haberleri. O Güvenlik Konseyi ki, Amerika ve Rusya birlikte istemediği hiçbir meseleyi çözüme bağlamamıştır bugüne dek.

Ama öte yandan antlaşmalara aykırı olarak Kıbrıs'ta bulunan Yunan Ordusunun nizamı birlikleri, bir eksiksiz, hâlâ oradadır ve tepeden turnağa silâhlı Rum Millî birlikleri, bir eksiksiz, hazır beklemektedirler.

Yunan Ordusu birliklerinin Kıbrısı terk edip etmeyeceği, terk ederse ne zaman terk edeceği, Adadan ayrıldığı takdirde, eskiden olduğu gibi yeniden gizli olarak geri dönüp dönmeyeceği belli değildir. Cuntanın Kıbrıs'taki adamı Faşist Grivasın da Yunanistandaki dinlenme süresinin bir öncekinden daha uzun süreli olup olmayacağı belli değildir. Millî Muhafızın ise silâhlarını bırakacağına dair en ufak bir belirti yoktur. Ve artık Geçitkale ve Boğazköy'ün yirmidört şehidinin bedenleri Kıbrıs toprağında çürümüşlerdir bile!..

Yani 14 Kasım günü neredeysek, bugün de oradayız. Hükümetçi basının «Başarı», «Zafer» haberlerinin gerçek durumla hiçbir ilgisi yoktur. Kıbrıs işi, New York'taki Birleşmiş Milletlerin Yüce komisyonuna havale edilmiştir. Ve her şey söylenebilir ama, Demirel hükümetinin Kıbrıs sorununu, Türk ulusunun çıkarına uygun biçimde çözüme bağladığı söylenemez. Bu millî davamızın yakın bir gelecekte olumlu biçimde çözümleneceğine dair bir belirti de yoktur.

İktidar için söylenebilecek budur. Muhalefete gelince, o da «ulusal bütünlüğü koruma» bahanesiyle bunalım boyunca pasif bir tutum benimsemiştir. Bu yüzden sorumluluk yalnız bir tarafın değildir.

Evet hiçbir şey çözülmüştür, ve her an yeni bir Boğazköy, Geçitkale olayı ile karşılaşabiliriz. Ve milletçe yeni ihtimallere, yeni tehlikelere her an hazır beklemeliyiz. Aslı olmayan «Zafer»leri kutlayacağımıza, politik düşünceleriyle uyduurulmuş «başarı» hikâyeleriyle oyalanacağımıza, çıplak gerçeğe cepheden bakalım, son iki hafta içinde olanları doğru değerlendirelim ve gereken sonuçları çıkaralım.

Her tehlikeye karşı hazır olmak ne demektir? Her şeyden önce Türk ulusunun kendi iç ve dış siyasetini, kendi millî savunmasını, kendi millî stratejisini kendisinin tayin etmesi demektir.

Düşmanın kim, dostunun kim olduğunu kendin tayin edebilmen de-

mektir. Kime karşı, hangi düşmana karşı savaş açacağını, ne zaman ve nerede savaşacağını, ulus olarak, kendin tayin etmen demektir. Yani dostunu düşmanını kendin seçmek hakkına sahip bulunmak demektir.

Çünkü bir ulusun dostunu, düşmanını tayin etme hakkını elinden aldmı, o ulus artık özgür değildir; böyle bir ulusun dostu düşmana karşı kendi millî siyasetini izlemesi söz konusu olamaz.

Ve Türkiye bugün dostunu düşmanını kendisi tayin edemez duruma düşürülmüştür. Birinci Dünya savaşına rızamız olmadan, Alman emperyalistlerinin düzenlediği bir oldu - bitti ile nasıl sokulduysak, bu sefer de «harem-i ismetimize» girmiş olan Amerikan emperyalizmi bizi her an, kendisinin düşman saydığı uluslara karşı savaşa bir oldu - bitti ile sokabilir. Bir buçuk milyon Mehmetçğin canına malolan Birinci Dünya Savaşı, bugünün nükleer savaşının yanında önemsiz bir olay sayılır.

Onun için bu duruma bir an önce son vermeden, haysiyetli, bağımsız bir ülke olarak dostumuzu, düşmanımızı kendimiz tayin etme ve bunlara karşı kendi millî siyasetimizi izleme hakkını elde etmeden, ne Kıbrıs davasını, ne de herhangi bir ulusal davamızı çözüme bağlayamayız.

Artık açık seçik anlaşılmuştur ki, Kıbrıs davasını Türkiye'nin ulusal çıkarlarına uygun olarak sonuçlandırmak istiyorsak, sözünü ettiğimiz temel hakka sahip çıkmak ve millî bir iç ve dış siyaset izlemek zorundayız.

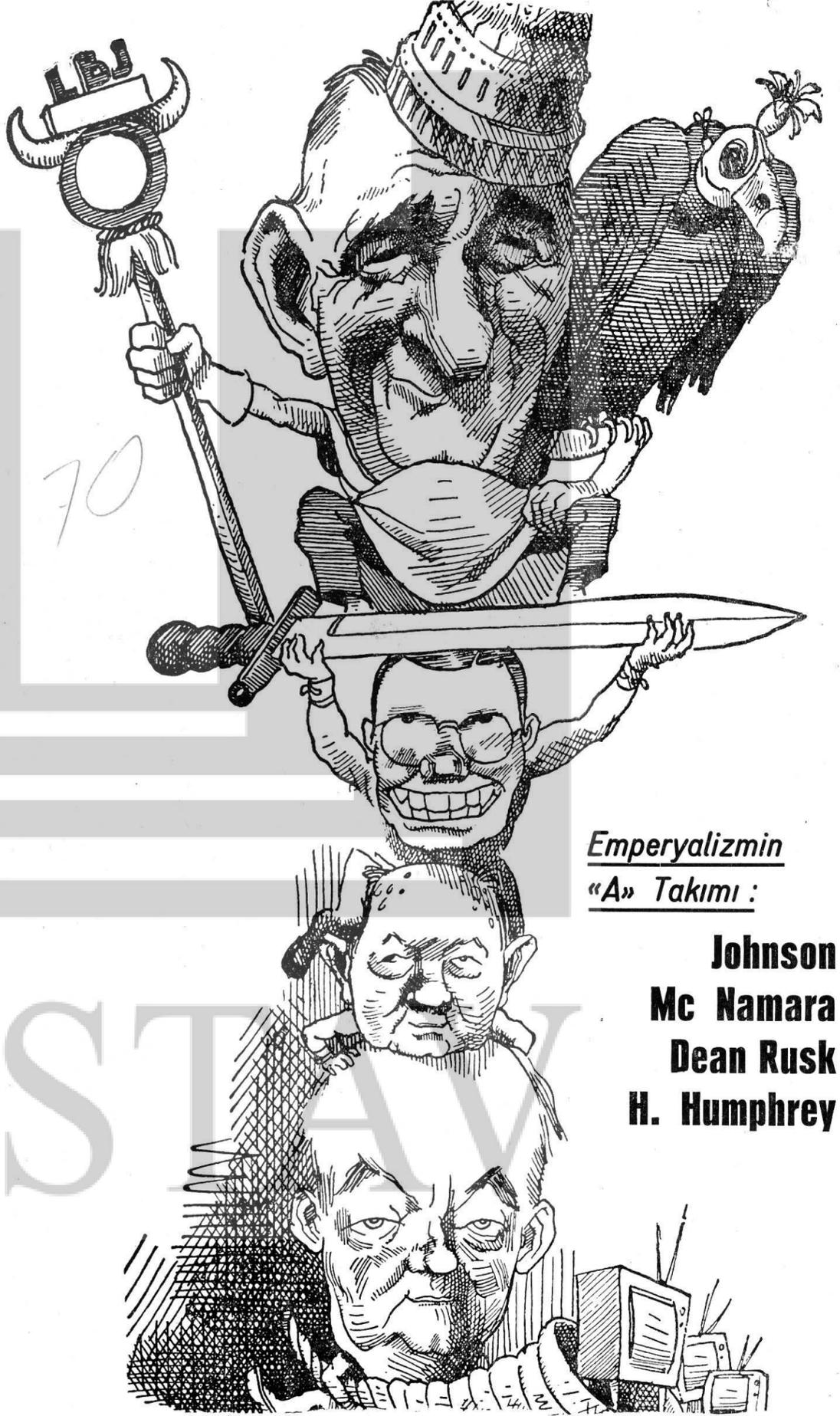
Ancak Nato dışında, Nato ile ilişkilerini kesmiş olan bir Türkiye kendi ulusal kaderine sahip, kendi millî siyasetini güden bir ülke durumuna gelebilir.

Eski hesapları karıştırmayalım; ama artık iyice anlaşılmuştur ki, Nato denen askeri ittifak, özünde, başta Birleşik Amerika, sömürücü Batı ülkelerinin kendi emperyalist çıkarlarını savunma amacıyla kurulmuş bir ittifaktır. Türkiye gibi geri bir tarım ülkesinin, Türkiye gibi emperyalizmin sömürü alanı olan bir ülkenin böyle bir ittifak içinde yerli yoktur. Nato Türkiye'deki Amerikan vesayetini maskeleyerek yayayan bir cihazdır ve o vesayeti, Atatürk Türkiye'sinin millîci geleneklerine dönmeye azmeden bir Türkiye mutlaka atmaya mecburdur.

Nato'dan ayrılma hakkı bütün Nato üyelerine ve bu arada Türkiye'ye de antlaşmalarla tanınmış bir haktır. Ve şu anda Nato'dan çıkmak için herhangi bir uluslararası anlaşmayı çiğnememizde söz konusu değildir. De Gaulle Fransa'sının örneği önümüzdedir.

Elbette ki Nato'dan ayrılmak demek, Nato içinde kalan öteki ülkelere karşı düşmanca bir tutumu benimsemek anlamını taşımaz. Türkiye'nin millî davalarına karşı durmayan, Türkiye'ye karşı saygılı davranan her ülkeyle, bu arada Nato ülkeleriyle de iyi ilişkiler sürdürmek millî çıkarımız gereğidir. Nasıl ki Türkiye'nin millî davalarına karşı çıkan saldırgan ülkeleri, bunlar Nato içinde olsunlar, Nato dışında olsunlar, düşman saymak ve gereğini yapmak da millî çıkarımız gereği ise...

Onun için, önümüzdeki aylarda vadesi dolacak olan Türkiye'nin Nato

**Emperyalizmin
«A» Takımı :**

**Johnson
Mc Namara
Dean Rusk
H. Humphrey**

müttefiki olarak durumu, gereken formlateler yerine getirilerek, millî çıkarımız gereği, Atatürk'ün millîci siyasetine dönüşümümüzün gereği, sona erdirilmelidir. Türkiye'nin bu askeri ittifakla ilişkileri kesilmelidir.

Türkiye'nin bu davranışı onun bütün dünya ulusları gözünde itibarının artmasını sağlayacak ve bu davranış Kıbrıs davamızın kesin çözüme bağlanmasında önemli bir ilk adım olacaktır. Çünkü Kıbrıs davasının temelinde ya-

tan derin sebep Doğu Akdeniz'in emperyalizmin at oynattığı bir alan olmasıdır. Ancak emperyalizmin bu alandaki baş dayanağı Yunan yönetici çevrelerine ve özellikle Atina'nın faşist cuntasına karşı, taviz kabul etmeyen sert bir tutumu benimsememiz ve ge-

rekirse savaş göze almamızı savundu. Bu elbette ki savaş heveslisi olduğumuzdan ötürü değildir. Tam tersine barış sever olduğumuzdan ötürüdür. Amerikan emperyalizminin kuklası saldırganlar cezalarını görmeden, böyleleri zararsız hale getirilmeden ve bunun kaçınılmaz sonucu, emperyalizm dünyanın bu bölgesinden elini ayağını çekmeden Doğu Akdeniz'de barışın ve kardeşliğin hüküm sürmesinin imkânsız olduğu besbellidir.

başyazı

«Türk Solu» Ne Demektir?

Okurlardan mektuplar geliyor. Takıldıkları bir nokta var: «TÜRK SOLU» adının tam anlamının ne olduğu, neyi kapsadığı..

Gazetemizin adını, tabii bilimlerde olduğu gibi, unsurlarına bölerek tahlil edelim: «TÜRK» sözcüğü bir ulusu ifade eder. Ve biz, ulus kavramını bilime uygun olarak tanımlarız. Ama içinde bulunduğumuz tarihî dönemde ve Türkiye'nin özel şartları içinde, ulus teriminin bilimsel tanımlamasına sadık kalmak, bizce o kadar önemli değildir. Onun için bu terime biz daha çok fonksiyonel açıdan anlam verme eğilimindeyiz:

Bizce Türk, birey olarak, zümre olarak, ya da sınıf olarak, maddi ve manevi anlamda mutluluğu Türkiye halkının özgür ve insanca bir yaşantıya ulaşması derecesiyle orantılı olan Türkiye'nin insanıdır. Bu duruma göre Türkiye'nin şehir ve köy emekçileri, şehir ve köy küçük burjuvazisi, asker-sivil aydın zümre (ve türklüğünü hatırladığı ölçüde) Türkiye millî burjuvazisi, Türk kavramının, Türk ulusu kavramının kapsamına girerler. Ama birey olarak, zümre ya da sınıf olarak çıkarı, Türkiye'nin sömürülen, geri ve bağımlı bir ülke halinde varlığını sürdürmesini gerektiren, yani emperyalizmin işbirlikçisi bir avuç komprador ve feodal ağa, Türkiye halkı kavramının, Türk Ulusu kavramının dışındadır. Türkiye'de ayrı ayrı ırkların ve kültürlerin bulunduğu bir gerçektir. Ama bu ırk ve kültür farkları, Türkiye insanının kardeşçe, özgür ve mutlu bir hayat özlemi karşısında ikincil kalır. Ve biz bu dönemde, özellikle bütün Türkiye halkının bu ortak özlemini doğru olarak ifade etme ve doğru çözüm yollarını gösterme çabasındayız.

«TÜRK» sözcüğünün anlamı bizce budur.
«SOL» kavramına gelince: bilindiği gibi SOL izafi bir kavramdır. Ve kimi tarihî durumlarda, tabii bilimlerde olduğu gibi, uçların birleştiği de görülür. Onun için, özü hesaba katmadan, sınıf niteliğini ve sınıfların belirli tarihî aşamalarda tutumunu göz önünde tutmadan, örneğin «Kralcı sağdır; mesrutî kralcı onun solundadır; cumhuriyetçi de daha soldadır» gibisinden tanımlamalar yanlıştır. Ve böyle biçimsel görüntüyle yetinen tanımlamalar, sahte devrimcilerin bol olduğu Türk toplumunda özellikle yanlıştır.

Örneğin kelebek gravatlı, Batı yaşayış tarzına taklid eden (ve tabii taklid etmek için maddî imkânlarla sahip bulunan) asalak bir gardrop atarçüsüsü, görünüşü, millî geleneklerine bağlı, mintan giyen, eli nasırlı emekçiden daha devrimci, daha sol geçinir Türkiye'mizde. Oysa, işin aslında, en köklü sosyal-devrim, o tutucu gibi görünen emekçinin kendi öz davasıdır. Devrim onu özgür ve insanca bir yaşantıya ulaştıracaktır. Ama aynı sosyal-devrim, Batı taklitçisi züppeler zümresini, kelebek kravatlarıyla birlikte, mini etekleriyle birlikte, ye-ye danslarıyla birlikte süpürecekler. Onun için, şu anda bilincinde olmasa bile, aslında devrimci olan, solcu olan mintanlıdır, sağcı olan da Batı taklitçisi asalak.

Türk toplumunun bunalım anlarında, millî şahlanış anlarında her zaman maskeler düşmüş, her sınıf ve zümrenin gerçek kimliği açık seçik ortaya çıkmıştır. Millî kurtuluş savaşımızda, o zamanın sosyalist partisi olan İştirakiyyun Fırkasında kayıtlı sosyalist işçi, Aekara'da İmalât-ı Harbiye atelyelerinde, Türk ordusunun elindeki topların namplarına uysun diye, dolu mermileri tornada çaptan düşürürken, aynı millîci saflarda savaşan beyaz sarıklı köy imanı, süngü hücumuna kalkan Memetçiğin önünde «Allah! Allah!» diye haykırarak düşmana saldırıyordu. Ve Avrupa âdabına uygun giyinmesini, oturup kalkmasını öğrenmiş maymunlar, İstanbul'da komprador salonlarında Sevr Antlaşmasının mı yoksa Amerikan mandasının mı daha iyi olup olmadığını tartışıyorlardı.

Bizim için solcu olmanın ölçüsü, yani devrimci olmanın, statükonun emekçi halkın çıkarına uygun biçimde değiştirilmesinden yana olmanın ölçüsü, tarihî sürecin belirli bir aşamasında zorunlu devrimci görev karşısındaki davranıştır.

Türkiye'nin bugün önünde bulunan devrimci adım, solcu adım, bizi tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir Türkiye'ye ulaştıracak olan adımdır. Türk toplumunun bu adımı atabilmesi için, millîci güçler safında, emperyalizme ve yerli işbirlikçilerine karşı mücadelede yerini alan herkes, en aşırı solcusundan gelenekçisine kadar herkes, devrimcidir, soldadır. Emperyalizmden ve emperyalizmin işbirlikçilerinden yana olan, millîci saflara katılmayan, millîci safları bölme çabasındaki olan herkes, Amerikan firması temsilcisinden sahte sosyalistine kadar herkes, gericedir, sağdadır.

«SOL» sözcüğünün de anlamı bizce budur.

Türk Solu

Olaylar - Olaylar

Kıbrıs Davamız ve Ortanın Solu

İstanbul'da CHP Kongrelerinde konuşan Genel Sekreter Bülent Ecevit, Kıbrıs bunalımını genellikle doğru bir açıdan inceledi ve Türkiye'nin dış politikasının yeniden düzenlenmesi yolunda atılan adımları başka adımların izlemesi gerektiğini belirtti; millî bir savunma politikası ve millî bir stratejiyi savundu.

Ecevit'e göre, Yunan Cuntası ile Makarios arasındaki çatışma durumu, bir oyundur ve Yunanistan böyle bir oyunla kendi amaçlarına varmak çabasıdadır. Bu tahlile katılmak zordur. Çünkü Makarios ile Atina Cuntası arasında çok derin anlaşmazlıklar olduğu açıktır ve Adaya anlaşmalara aykırı olarak sokulmuş olan Yunan askerlerinin Türk hükümetinin isteğine uygun olarak Adayı terketmeleri Makarios'un işine gelmektedir. Adadaki Yunan birlikleri, Cuntanın emriyle ve Amerikanın da tasvibiyle her an bir darbe yaparak Makarios'u devirmek üzere hazır tutulmaktadır. Makarios, Cuntacıların elinde olsaydı, hiç şüphe yok ki, yerli Andrea Papandreu'nun yanı sıra, Kıbrıs bunalımını inceleyen bu gerçekleri gözden uzak tutmamalıdır.

Dış politikada, savunma ve strateji Türkiye'nin millî açısından hareket edilmesini öğütleyen Ecevit'e bu konuda katılmamak, mümkün değildir.

Ortanın Solunun sözcüsüne göre, savunma gücümüzü kendi millî kaynaklarımızla dayandırmamızın gereği açıkça ortaya çıkmıştır. Millî haysiyet ve güvenliğimiz için Amerika bizi ikmal bakımından güç durumda bırakma imkânına sahip olmamalıdır. «Savunma gücümüzü daha çok güçlendirmek için de millî ekonomimizi süratle güçlendirmemiz, kendimizi dış yardımlara bağımlılıktan biran önce kurtarıcı tedbirler almamız, bu amaçla ekonomimizde gerekli düzen değişikliklerini yapmamız gerekir.»

Hiç şüphe yok ki, bu sözler genel çizgileriyle her Türk yurtseverinin görüşünü yansıtır. Ama bunları söyledikten sonra, varılacak olan mantıklı sonuç, Türkiye'nin NATO'dan çıkmasının zorunlu olduğu ve dış politikada, savunma politikasında ve giderek iç politikada millî bir siyasetin, NATO dışındaki bir Türkiye'nin gerçekleşmesini istemek olmalıdır.

NATO denilen zenginler sofrasının kuralları vardır. Bu kurallara uymadan adamı o sofrada oturtmazlar. Yoksul bir ülke olan Türkiye o sofraya oturduğu anda, savunmasını da, stratejisini de, ikmal işini de zengin müttefiklerinin ve özellikle Amerikanın keyfine bırakmak durumundadır. NATO içinde bir Türkiye kendi inisiyatifleriyle kendi millî davalarına sahip çıkamaz ve o davaların gerektirdiği davranışlarda bulunamaz.

Ortanın Solu, meseleyi kavramaya başlamıştır. Bu olumlu bir gelişmedir. Şimdi kendisinden beklediğimiz, tutarlı olması ve NATO konusunda mantıklı sonuçlara varması, ulusal çıkarları binimesesi ve kesinlikle savunmasıdır.

Zehirlenen İşçiler

Amerikan süt tozundan zehirlenen öğrencilerden sonra, Ereğli'de çalışan 350 maden işçisi Amerikan konserve etinden zehirlendi.

Daha önce tahlil raporlarıyla bozuk olduğu tesbit edilen Amerikan konserve etlerinin işçilere yedirilmesi sonunda 350 kişi Ereğli Kömür İşletmeleri Sağlık Teşkilatı Hastahanesine yatırıldı. İşçilerden 62 sinin durumunun çok ağır olduğu bildirilmektedir. Halen işletmenin elinde 50 ton kadar et stoku bulunmaktadır. İşletme Müdürlüğünün bunu ısrarla işçilere yedirmeye kalkması üzerine, Türkiye Maden İşçileri Sendikası, Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığına bir tel çekmiştir. Telde:

«Ereğli Kömür İşletmelerinde bulunan gıda maddesi yabancı menşeli etlerin bozuk olduğu Zonguldak Belediye Tabipliğine tesbit edilmesine rağmen, Türkiye Kömür İşletmeleri Genel Müdürlüğü, Refik Saydam Hıfzıssıha Enstitüsünden sağladığı raporda, bozuk kıymaları işçilere yedirmeye ısrarla devam etmesi üzerine bugün 350 işçimiz zehirlenerek hayatları güçlekle kurtarılmıştır. Maden işçilerine bozuk gıda maddesi yedirmek suretiyle zehirlene-

rek ölümlerinin önlenmesi ile, müsebbipleri hakkında gerekli işlemin yapılmasını önemle rica ederiz.» denmektedir.

İşçiler ise zehirlenmeyi sadece yemekhanelere girmek ve işletmenin yemeklerini yememekle protesto etmişlerdir.

Ziraat Odalarında Olumlu Gelişmeler

Büyük toprak sahipleri ve AP çevrelerinin kümelendiği Ziraat Odaları, köylünün toprak sorununu bir yana itip, iktidar ağzıyla «Toprak reformu değil, tarım reformu» derken, bazı genç ziraatçılardan sert tepkiler gelmeye başladı.

Geçen hafta içinde yapılan Ziraat Odaları İstanbul Kongresinde Ziraat Bankasının kredi dağıtım sistemini eleştiren delegeler, Bankanın tüccar ve sanayiye kredi veren birer kuruluş haline geldiğinden yakınıarak, köylüye kredi verecek «Köy Bankası»nın kurulmasını istediler. Ne var ki, aracı ve tefecilerden köylülerin kurtarılması gerektiğini savunan delegeler, meselenin Banka kurmakla çözümlenemeyeceğini, Türkiye'de kredi sistemini kökten değiştirmenin zorunluğu üzerinde duruldular.

Tarım iş kollarında çalışanların Sosyal Sigortalar kapsamına alınması gibi, başka önemli konulara da değinilen Kongre, Ziraat Odalarının içinde yeni gelişmeler olduğunu gösterdi.

İşçiler İktidar Sözcüleriyle Çatıştı

İktidarın kanalı altına giren türedi kuruluşlardan gayrisına politika yaptırmamak arzularını her fırsatta belirten AP sözcüleri, işçi ve öğrenci kuruluşlarının, öğretmen sendikalarının yurt sorunları üzerine görüşlerini belirtmelerine kızmaktadır. İktidarın Çalışma Bakanı Ali Naili Erdem, sendikacıları politika yapmakla suçlamaktadır.

Genel İş Sendikasının toplantısında konuşan Bakan, işçinin yurt sorunlarıyla, kendi sorunlarıyla ilgilenmesini «büyük tehlike» olarak nitelmiş, bu meselelerden uzak durulmasını öğütlemiştir.

Çalışma Bakanının bu konuşmasına cevap veren sendikacılar, hükümetin işçi sorunları üzerinde özellikle durmadığını, işverenler adına hareket ettiğini anlatmış ve yeni iş kanununu buna örnek göstermişlerdir. Türk-İş Genel Başkanı Seyfi Demirsoy ise, Toprak reformunun işçinin ve halkımızın baş meselesi olduğunu, bununla mutlaka ilgilenilmesi gerektiğini ve toprak reformunun halkımızın kölelikten kurtarılması meselesi olduğunu söylemiştir.

Amerikan Emperyalistlerinin «İnsanseverliği»

Saygon, Amerikan kuklası Niguyen Van Thien Hükümetine karşı çeşitli gösterilere sahne oluyor. Bunlardan ilginç bir tanesi ve sonucusu, Saygon'da çalışan ellibin bar kadını adına yapılan gösteri oldu. Hükümetin 160 bar ve 47 dansingi kapatma niyetini protesto için, tarihin kaydettiği en eski özel teşebbüs erbabı bu ellibin kadıncığı temsil, yüzlerce kişi sokağa döküldü.

Özel teşebbüslerin en eskisine indirilen bu darbeden Amerika sorumlu tutulmaktadır. Vietnam yurtseverleri karşısında yenilgiden yenilgiye uğrayan General Westmorland'ın son düşündüğü büyük askerî hareket, Saygon içinde muhtemel bir halk ayaklanmasında Amerikan askerlerinin barlarda ve genelevlerde gafil avlanmaları için Saygon'un tatil günlerinde boşaltılmasıdır.

Amerikan yetkilileri, askerlerin sadece silah altındayken değil, sağ kalıp da terhis edildikten sonra da mutluluğunu düşünmektedirler. Bu cümleden olarak, söyle bir kampanya açılmıştır: «Bar kızlarına harcayacağınız parayla araba alın!»

Ama, herşeye rağmen kukla Saygon Hükümeti Amerikan askerlerinin özel ihtiyaçlarını da ihmal etmemektedir: Barların bir kısmı nöbet icabı açık tutulacak, resmî genel evler hizmete sokulacak ve Saygon yakınlarında bir özel eğlence sitesi inşa edilecektir. Bu eğlence sitesinden elde edilen kârlarla savaş felâketzedelerine ucuz evler yapılacak Saygon mahreçli haberlerde belirtilmektedir.

Anlaşıyor ki, Amerikalıların evsiz barksız bıraktıkları Vietnam halkına genel evlerde harcanan paranın bir kısmıyla evler yapılacaktır. İnsanseverlik böyle olur.

Nasır'ın Kanuşması

Emperyalizmin Ortadoğu'daki köprübaşı İsrail'in Arap Ülkelerine saldırısından buyana başkanı Nasır ikinci konuşmasını yaptı. BAC başkanı barış adı altında İsrail'in saldırısının tesciline karşı çıktı. Birleşik Amerika'nın Birleşmiş Milletler'de İsrail'e kafa kafaya vererek hazırladığı «barış ve anlaşma» girişimlerine söyle karşılık verdi: «Mısır, İsrail gemilerinin Süveyş kanalından geçmesine asla izin vermeyecektir. Savaşta % 80'i tahrib edilmiş olan Mısır ordusu bugün savaşa her zamankinden daha da hazırdır. İsrail askerleri arap topraklarından atılacaktır. Bizden zorla alınan ancak zorla geri alınabilir. Bizim dört ilkimiz vardır: emperyalizmin köprübaşı İsrail'in tanınmaması, onunla barış yapılmaması, İsrail'e hiç bir konuda müzakerelere girilmemesi ve Filistin halkının meşru davasında hiç bir dış müdahaleyi kabul etmemek.

Yemen'de Sahte Bağımsızlık mı?

Geçen hafta İngiliz Emperyalizmi Güney Yemen'in bağımsızlığını tanımak zorunda kalmıştır. Güney Yemen Cumhuriyetinin yeni yöneticileri, Kâhtan el Saabi başkanlığındaki VKC (Ulusal Kurtuluş Cephesi) dir. Emperyalizmin kervanbaşılığını Amerika'ya terkeden İngiltere'nin Güney Yemen'deki sömürgecilik oyunlarından vazgeçtiği ve Amerikan emperyalizminin Yemen'e el atmayacağı düşünülemez. UKC, İngiltere'ye alacağı 100 milyon sterlinin ekonomik yardım değil, mali tazminat olduğunu ileri sürmektedir. Arap dünyasına bağlılığını bildiren UKC'nin Cenevre'de İngiltere'yle yaptığı toplantılar ve GYKC (Güney Yemen Kurtuluş Cephesi) ile çalışmalar, Güney Yemen'in geleceği hakkında endişeler uyandırmaktadır. Güney Yemen'in feodal yapısı ve İngiltere'nin çekilmesiyle ekonomisinin ilk hamlede geçireceği sıkıntılar üstüne bir de emperyalistlerle flört eden UKC'nin bulanık milliyetçiliği binince, Yemen'in bir Filipin tipi demokrasiye sürüklenip sürüklenmeyeceği merak konusu olmaktadır.

YEDİTEPE

ŞİİR KİTAPLARI

— MELİH CEVDET : TELGRAFHANE	300 Kuruş
— MELİH CEVDET : RAHATI KAÇAN AĞAÇ	200 Kuruş
— MELİH CEVDET : KOLLARI BAĞLI ODYSSEUS	300 Kuruş
— FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA : SIVASLI KARINCA	250 Kuruş
— OKTAT RIFAT : AŞIK MERDİVENİ	200 Kuruş
— OKTAY RIFAT : AŞK VE AVARELİK ÜSTÜNE	300 Kuruş
— ERCÜMEND BEHZAD : KAOS	300 Kuruş
— ERCÜMEND BEHZAD : UÇ ANADOLU	300 Kuruş
— ERCÜMEND BEHZAD : AÇIL KİLİDİM AÇIL	300 Kuruş
— METİN ELOĞLU : TÜRKİYENİN ADRESİ	300 Kuruş

— YAYINLARIN TAM LİSTESİNİ İSTİYİNİZ —

YEDİTEPE YAYINLARI

P. K. 77, İSTANBUL

RUSSELL MAHKEMESİ JÜRİSİ TOPLANTI HALİNDE — Sağdan sola : Laurent Schwatrz, Vladimir Dediger, Jean Paul Sartre, Dave Dellinger Simone de Beauvoir, Lelio Basso, Mehmet Ali Aybar.

Russell Mahkemesinin Kararı :

SUÇLU : AMERİKAN EMPERYALİZMİ SUÇ : JENOSİD

Bilindiği gibi, Jenosid, ırk kırımı demektir. Bütün bir milletin bireylerini öldürerek yoketmek demektir. Roskilde'de toplanan Uluslararası Russell Mahkemesinin üzerinde karar vermesi gereken konu, Amerikan Birleşik Devletlerinin Vietnam halkına karşı Jenoside girişmekten suçlu olup olmadığı idi.

12 gün süren oturumdan sonra Mahkeme kararını bildirdi : Evet Amerika Birleşik Devletleri Vietnam'da Jenosid'den suçlandı. Duruşmalarda, üçü Amerikan askeri olmak üzere 50 tanık dinlenmişti. Varılan karara göre Amerika «çeşitli suçları» işlemiştir.

Mahkemenin 14 kişilik jürisi, çoğunluğu Batı ülkelerinden gelme, insançı yanı ağır basan yazarlardan kuruludur. Jüride tek bir Doğulunun bulunmayışı ve sosyalist ülkelerden de, Tito'nun ılımlı sosyalizmine bile sağdan muhalefet eden yazar Dediger'den başka kimsenin bulunmayışı eleştirilmiştir.

Amerikan emperyalist propagandası Russell Mahkemesini «komünist oyunu» diye nitelendirmektedir, ama birçok ülkelerin komünist partileri Russell Mahkemesine karşı ihtiyatlı davranmışlardır.

Mahkeme son kararında üç ülkeyi, - Japonya, Tayland ve Filipin'i «suç ortağı» ilan etmiştir.

Mahkeme, Birleşik Amerikanın Vietnam savaşında, uluslararası hukukun yasakladığı bazı cinsten silâhları kullanmakta ya da denemekte olup olmadığı yolunda bir soruyu «Evet» diye cevaplandırmıştır.

Kararda, kullanıldığı ileri sürülen silâhlardan bazılarının Amerikan Ordusu talimatnamelerinde bile yasak olduğu ifade edilmiş bunlar arasında gazlar, çekirdekli bombalar, fosforlu maddeler ve bitki öldürücü ilaçlar zikredilmiştir.

Russell Mahkemesi bir başka kararında, Birleşik Amerikanın ve müttefikleri-

nin, harp esirlerine insanlık dışı muamelelerde buldukları, esirlere işkence yapıldığı ifade edilmiş, işkence usulleri arasında, elektrik cereyanı, suyla boğmak, yakma, yumruk ve tekme ile döğme ve kamçılama söz edilmiştir.

Russell Mahkemesinin faaliyeti bütün dünyada yankı uyandırmaktadır. Bütün insanlık Vietnamdaki Amerikan vahşeti karşısında öfke duymaktadır. Ve bu durumun Amerika Birleşik Devletlerinde bile yankıları olmaktadır. Düne kadar Vietnamlı'da ne kadar sert davranırsa itibarı o ölçüde artan Johnson'un son zamanlarda yapılan kamu oyu yoklamalarında gözden düştüğü tespit edilmiştir. Gelecek yıl yapılacak olan başkanlık seçimlerinde Demokrat Partinin başkan adaylığı için Vietnamda ve genel olarak bütün dünyada Johnson'a kıyasla daha barışçı bir tutumu olan Senatör Robert Kennedy, Johnson'dan çok daha şanslı görünmektedir. Kamu oyu yoklamaları Johnson'a yüzde 32 Kennedy'ye ise yüzde 52 şans tanımaktadır. Ancak bu da iyimser olmak için yetmemektedir. Barışçı sloganlarla, bir barış adamı olarak seçim kampanyasını yürüten ve Amerikan halkını iyi aldatarak savaştan yana, sağcı Goldwater'i yenen Johnson, kısa bir zaman sonra saldırdığı politikasında yenik rakibini bile gölgede bırakmıştır. Amerikan iç politikasının bu cilvelerini hatırlayanlar, Robert Ken-

ney'e bile şans tanımakta pek acele etmemektedirler.

Russell Mahkemesinin çalışmalarının Amerikan kamu oyu üzerinde etkisi ne olabilir?

Bundan bir süre önce bu anlamda bir soruyu cevaplandıran Russell Mahkemesi üyelerinden Jean Paul Satre, şu karşılığı vermişti :

«Her ne kadar New York Times gazetesi bazı tanık ifadelerini objektiflikle sunduysa da, Mahkemenin etkisinin şimdilik sınırlı olduğu kanısındayım. Ama tutanağa geçirdiğimiz tanık ifadelerini bir kitapta topharak yayınlıyacağız. Bütün ifadeleri ihtiva edecek olan bu kitap iki büyük cilt teşkil edecektir. Ayrıca bunlardan parçaları bir cep kitabı içinde toplamayı da düşünmekteyiz. Şimdiden birçok ülkelerdeki yayınevlerinden (Amerikan yayınevleri de bunlar arasındadır) teklifler aldık. Bu kitabı satın alacak olan bütün Amerikalıların sarsılacaklarından eminim. Ve satın alıp okuyacaklarını sayısız bir hayli yüksek olacağını sanıyorum.»

Sartre'nin bu sözleri birkaç ay önce söylenmiştir. Son gelişmeler, özellikle Amerikan kamu oyunun Johnson'a karşı tutumunun değişmesi, daha iyimser olmamızı gerektiriyor. Hiç şüphe yok ki, Amerika'daki bu olumlu gelişmenin gerçekleşmesinde Russell Mahkemesinin de katkısı olmuştur.

Kıbrıs Bunalımının Faturasını Yoksul Halk Ödememelidir!

Koca bir ülkenin birkaç gün içinde, giderek bir kaç saat içinde ordusunu savaş düzenine sokması, gereken yerlere yığınaklar yapması, ikmal işlerini düzenlemesi, sadece askerî bir mesele değildir, aynı zamanda iktisadî bir meseledir de. Ve böyle bir savaş hazırlığının iktisadî etkileri olması kaçınılmaz bir şeydir. Nitekim son Kıbrıs bunalımının ekonomimiz üzerinde etkileri oldu.

15 Kasım'dan sonra, genellikle ay ortaları hareketsiz günler olmasına rağmen ticarî bankalarda yoğun bir faaliyet göze çarpıyordu. Savaşın söz edilmeğe başlanınca, vatandaşların bankalardaki paralarının önemli bir kısmını çektikleri görüldü. Yatırımlar durmuştu. Bankalar mudilerin paralarını geri vermekten başka bir iş yapmıyorlardı. Bu konuda gazetecilerin sorularına Merkez Bankası ilgilileri kesin bir cevap vermektense kaçındılar, ancak bunalım günlerinde mevduatın % 10'unun çekildiğini bildirmekle yetindiler. Gerçek nispetin bunun üstünde olduğu sanılmaktadır.

ENFLASYON MU?

Mevduatın önemli bir kısmı bankalardan çekilince likid para sıkıntısına

düşen bazı bankalar, bu sıkıntıları gidermek için Merkez Bankasına başvurdular, bunun sonucu olarak, emisyon hacmi son on dört gün içinde 800 milyon artmış bulunuyor. Bu çok hızlı bir artıştır; sıkı anti-enflasyonist tedbirler alınmadığı takdirde, büyük ölçüde enflasyonun ilk büyük adımı sayılabilir. İlgililerin nakid sıkıntısını önlemek amacıyla emisyonu devam ettiklerini bildirmeleri, bu yoldaki endişeleri arttırmıştır. Bilindiği gibi enflasyon, vergilendirme usullerinin en gaddarcası, en gayrinsanî olanıdır. Devletin para basarak tedavüldeki para hacmini arttırması demek, dar gelirli vatandaşın, işçinin, memurun, yoksul halkın dolaylı olarak vergilendirilmesi ve mülk sahibi varlıklarının iktisadî bakımdan daha da güçlü bir duruma getirilmesi demektir. Eğer Kıbrıs bunalımını enflasyon izleyecekse, bu bunalımın faturası yoksul Türk halkına ödettirilmiş olacaktır.

Enflasyona gidişin bir belirtisi de, altın fiyatlarındaki yükseliş oldu. İki hafta içinde Reşat Altını altı lira yükseldi.

Kıbrıs bunalımı ticaret alanında da etkisini göstermiştir. İşletmelerin, bonoları zamanında ödememeleri eğilimi artmış bulunmaktadır. Ankara Sanayi ve Ticaret Odaları ilgilileri, Kasım ayında 1,5 milyon lira civarında olan ödenmeyen ticarî senetler toplamının Kıbrıs olayları yüzünden önümüzdeki

ay, büyük ölçüde artmasının muhtemel olduğunu bildirmişlerdir.

Bunalım sırasında imkânı olanların yiyecek maddesi stok ettiklerine de şahid olundu. Bu da yiyecek maddelerinin fiyatlarında bir miktar artışa sebep olmuştur.

Hükümetlerin halka karşı sorumluluğu böyle bunalım anlarında birkaç misli artar. İktidar serbest teşebbüsçülük yapacağı diye iktisadî hayata en enerjik biçimde ve zamanında müdahale etmezse, meydan harp vurguncusuna, istifçiyeye boş bırakılmış olur ve böylelikle millî dava da baltalanır. Kıbrıs bunalımı dolayısıyla karşınıza dikilen enflasyon heyulâsının üstesinden gelmezsek, «Kürt Memet nöbet» misali, okkânın altına gene emekçi halk girecektir.

SBF'nın 108. Kuruluş Yıldönümü

Geçtiğimiz Pazartesi günü, Siyasal Bilgiler Fakültesinin 108. Kuruluş Yıldönümü kutlandı.

İsmet Paşanın da katıldığı törende bir konuşma yapan Öğrenci Derneği Başkanı Uluç Gürkan, Türkiyemizin emperyalizmin sömürü alanından kurtarılması gerektiğini ve tüm devrimcilerin bu mücadelede yerini almasının şart olduğunu söyledikten sonra şunları ekledi :

«Mülkiyenin devrimci geleneği, tarih boyutu içinde yabancı güçlere karşı bağımsızlık çizgisinde belirmiştir. Böylesine bir geleneği oluşturan gelişim, mülkiyenin kuruluş yıllarında emperyalizmin ülkemizdeki faaliyetlerinin yoğunlaştığı arasındaki paralellikle başlar.

Bu yıllarda ekonomik gücün toplandığı batılı ülkeler, hem ülke içinde yatırım olanağı bulamayan sermayeleri, hem de tüketilmeyen fazla üretimleri ve ham madde temini için başka pazarlara olan ihtiyaçları nedeni ile tüm az gelişmiş ülkelere olduğu gibi, Osmanlı İmparatorluğuna da sokulmuşlardır. Bu nedenlerle ülkemize giren emperyalizm, geleneksel toplum yapıyı tasfiye etmiştir.

«Ülkemizde devrimin ilk şartı emperyalizme karşı savaşla başlar.»

TİP, Türkeş'in Önergesinin Lehinde Oy Kullandı

Geçen haftaki kongrelerinde Mehter takımının davul sesleri arasında «Allah! Allah!» nidaları ile «Başbuğ» ilân edilen CKMP Genel Başkanı Türkeş ve Meclisteki grup teşkil etmeyen parti arkadaşları, yoğun bir parlâmenter faaliyete giriştiler. Demirel Hükümeti hakkında, Kıbrıs davasındaki tutumu dolayısıyla gensoru açılmaydı!

Meclis'te önerge tartışıldı ve gündeme alınması reddedildi. Tartışmalar sırasında söz alan Alpaslan Türkeş, «Hükümet adamlarımız Kıbrıs konusunda daima çekingen ve zayıf bir tutum takip etmişlerdir» dedi. Bunu duyan AP'nin yeni dışişleri uzmanı Meclis'teki varucuk kuvveti Hamido, yerinden kalkarak «O halde Grivas'ın karşısına sen çık» diye bağırdı. Ama Kıbrıs Türklüğünün davasını parlâmenterce savunmayı askerce savunmaya tercih eden eski Albay Kıbrıslı Türkeş'in bu can sıkıcı müdahaleye karşılığı şu oldu : «Siz iktidarsınız önce siz çıkınız!»

TİP Meclis grubu da tartışmalara ağırlığı koydu ve Türkeş'in önergesinin lehinde oy kullandı. Kıbrıs bunalımı sırasında Russell Mahkemesi jürisinde yerini almak için yurt dışına gitmiş olan TİP Genel Başkanının yerine konuşan Behice Boran, Hükümetin sık sık müdahaleden söz edip de harekete geçmemesini yerdi ve şöyle dedi :

«Geldim geliyorum, çıktım çıkıyorum, demek, işin ciddiyetini kaybettirir. Bir ciddi hükümet böyle davranmaz. Böyle davranırsa, onun müdahale tehdidi ciddiye alınmaz. Bu, tıpkı küçük çocukla korkutan, bacağına kıracağım, şimdi geliyorum cinsinden anelerin şakacıktan tehdidine benzer. TİP sözcüsü «Bu durumda artık Kıbrıs davası bizim yönümüzden kaybedilmiş bulunuyor» diyerek konuşmasını bitirdi.

Josué de Castro, 23 dile çevrilen «Açlığın Jeopolitiği» gibi önemli birçok eserin yazarı, beşeri coğrafya profesörü, elçi, birçok kurumun üyesi, fiilen de üçüncü dünyanın yurttaşı, ünlü bir bilimci.

Demokratik inançları nedeniyle, Brezilya'daki askeri iktidar tarafından yurttaşlık haklarından yoksun bırakılmıştır. Çalışmalarını, üç kıtanın gelişimine hasretmiş bulunmaktadır. Aşağıda sunduğumuz konuşma, Castro'nun Cezayir Hükümeti tarafından çağrılı olarak katıldığı «77» lerin Bakanlar toplantısı dolayısıyla hazırlanmıştır.

Jose Castro, Üçüncü Dünya Halklarını Uyarıyor: «Ziyafet Artıklarını Reddedin!»

— Bay elçi, Cezayir Hükümetinin çağrısı üzerine Cezayir'de kaldınız. «77» lerin bakanlar toplantısının çalışmalarını izleyebildiniz mi?

— Yalnız bir hafta; ama bu, bana, bu çalışmaların yürüyüşü hakkında tam bir fikir edinme imkânını verdi. Benim görüşüme göre, siyasetsiz ekonomi olmaz; ekonomik Bandung Konferansı ya da ekonomik üç Kit'a konferansı olarak adlandırılan bu konferans da bu kuralın dışında kalmadı.

Sırf (saf) ekonomi, bir gerçek değildir.

Az gelişmiş olmak, basit bir ekonomi sorunu değildir. İktisatçılar, az gelişmişliği çözümlen-

ye özgü temel unsurları da bir araya getiremezler. Son sözü her zaman siyaset adamları söyler.

— Siz kendiniz de gelişme sorunları ile doğrudan doğruya ilgileniyorsunuz, değil mi?

— Evet, Uluslararası Gelişme Merkezi CID (Centre International pour le Développement), adını taşıyan bir kuruluşun başkanımı. Bu örgütün esas amacı, gerçek ekonomik gelişmeyi teşvik etmek için uluslararası işbirliğini kolaylaştırmaktır. Başlangıçta uluslararası işbirliğinde yapılan yanlışlık az gelişmişlik sorununu sırf ekonomik bir sorun olarak almak olmuştur.

Hayır: Az gelişmişlik sorunu herşeyden önce insan, insanın eğitimi, formasyonu sorunudur. İşte bunun için ben Cezayir Konferansının bir siyasi Konferans olmadan edemeyeceğini söylüyorum, ilk günlerden beri de böyle olmuştur?

— Bay Elçi, Birleşmiş Milletlerin Ticaret ve Gelişme Konferansına üç ay var. Bu konferansın arifesinde Üçüncü Dünyanın çeşitli istekleri, ihtiyaçları nelerdir?

— Bu sorunuza en etkili cevap verme tarzı bir benzetme yapmak, 1964 yılında Cenevre'de toplanmış olan I. inci Ticaret ve Gelişme Konferansını Yeni Delhi Konferansı ile karşılaştır-

maktır. Üçüncü Dünya ülkeleri Cenevre'de çok iyimserdiler. İkel maddelerin ihracı, bu ürünler için pazarlar ve bu ürünlerin fiatlarının istikrarı sorunları üzerinde çalışmalarını yoğunlaştırmak istemişlerdi.

Söyle söylediklerini hatırlarsınız: Yardım değil Ticaret istiyoruz! («not aid but trade»). 77 ler ikel maddelere yani sömürge ürünlerine sahiptiler. Hepsini de siyasi bakımdan bağımsız ülkelerdir; ama bu, onların Cenevre Konferansına sömürge tipi bir zihniyetle katılmalarını önleyememiştir. Latin Amerika'ya ele alalım: A.B.D. lerin onların bütün ikel maddelerinin

ÖĞRETMEN

İLK HEDEFİMİZ

Behzat Ay

Her geçen gün, açık açığa, somut olaylarla bir gerçek iyice belli olmuştur. Bu gerçek şudur: Kapitalizmin en son aşamasına ulaşmış olan Amerika ile ilişkilerimiz, daha doğrusu işbirlikçilerin ilişkileri sürüp gittikçe Türkiye uçuşurunda sürüklenmektedir. En son Kıbrıs sorunundan tutun da, geçmişe doğru belleğimizde kalmış bütün olaylar bu gerçeği iki kere iki dört eder kesinliğiyle doğrulamaktadır.

Bugün Mustafa Kemal sağ olsaydı kuşkusuz şu emri verecekti: (Bu yanlış, çok zararlı ilişkiyi bu kerteye dek de iletmezdi asla!)

«İlk hedefimiz Türkiye'deki Amerika'yı yurt dışına çıkarmak, sakıncalı ilişkilere hemen son vermek.»

Evet, Mustafa Kemal sağ olsa idi mutlaka ve mutlaka bu emri verecekti. Bunu Türk gençliği, Türk askeri, Türk işçisi ve köylüsü, Türk aydını anlamıştır ve anıyanların sayısı da gün geçtikçe hızla çoğalmaktadır.

Emperyalist bir ülke ile, geri bırakılmış ülkelerin ilişkileri mutlaka sömürçü, bağımlılığa, her türlü engelleri yaratır. Bu bilimsel bir gerçektir. Ve böyle olduğunu ülkemizde olanca aklıyla görmekteyiz. Yaşamaktayız. Bu utançlı yaşamaya sürüklenmişiz. Bu durumu inkâr etmek için ya normal insanın zekâ düzeyinin çok altında olmak gerekir, ya da vatanı küçük bireysel, zümresel çıkarları için peşkeş çekmeyi göze almış olmak gerekir.

Türkiye'deki Amerika'yı yurt dışına çıkarmadıkça ve kurulmuş olan sakıncalı ilişkilere son vermedikçe ne demokratik devrimi gerçekleştirebiliriz ve ne de «kaderde, tasada, kıvançta» beraberlik sağlanabilir. Giderekten Vietnam'a da dönebiliriz. Amerika Birleşmiş Devlet'inin başkanının sık sık Türkiye'yi Vietnam'a benzetmesi boşa değildir. Bunu iyi bileyim.

Türk gençliği, askeri, işçisi, köylüsü, öğretmeni gün be gün uyanmaktadır. Bu uyanışı Türk aydınlarının iyi kanalı etmesi gerekiyor. Birkaç ay içinde NATO denen, yararımıza değil, zararımıza işleyen kuruluştan da ayrılmalıyız. Tesislerini, üslerini topraklarımızdan atmalyız. Bu konuda oyalanacak zamanımız kalmamıştır. Fransa bu güzel işi başardı, bizim gibi zarar görmediği halde... Küçük küçük ülkeler NATO'suz daha iyi yaşayabilmekteler.

Vatanın seven herkes artık, vatanın bağımsızlığı, yeraltı ve yerüstü servetlerimizin sömürülmemesi konusunda kuskanç olmalıdır. Kızımızı, karımızı kiskandığımız ölçüde kuskanç olmalıyız...

Onurlu, utanç duymadan, her yönden bağımsız yaşamak için zaman gelmiş, çanlar çalıyor. Vakit tamamdır. Evet, vakit tamamdır koca Türk halkı.. Mustafa Kemal'in 19 Mayıs'ta attığı adımı atmamak ve tam bağımsızlık savaşını yapmak gerek... Bunun için yürek gerek, bilek gerek demenin gereği yok. Çünkü yetecek kadar var bunlar. Bugün koşullarımız 1919'daki koşullardan çok daha uygun. O zaman Yunan, Fransız, İngiliz, İtalyan ve avını bekleyen tilki tavıyla dolayan bir Amerika vardı karşımızda. Bugün bir Amerika var karşımızda... Teksaslı çavuşuna insanlarımızı çiğneten, savaş gönüllülerine casusluk yaptırın, uzman maskeli okumuşlarına gizli işler çevirten Amerika! Ve Yunanlı dostlarına Kıbrısta soydaşlarımızı öldürten Amerika! Bizi pervasızca Vietnam'a benzeten eli kanlı bir başkanı olan Amerika!

Evet, ilk hedefimiz Türkiye'deki Amerika ve bu emperyalist ülke ile kurulmuş zararlı ilişkiler... Haydin eyleme!

GENÇLİK

EMPERYALİZME KARŞI GÜÇBİRLİĞİ

Münir Aktolga

Ortaoğu Teknik Üniversitesi
Sosyalist Fikir Kulübü Üyesi

Bugün emperyalizmin kaskacı altındaki tüm geri kalmış ülkelerde temel gelişki, emperyalizm ile geniş halk kütelleri arasındadır. Ulusal Kurtuluş hareketlerinin çıkış noktası emperyalizme karşı olup, bütün dünya halklarının kuruluşu, verilecek antiemperyalist savaşların sonucuna bağlıdır.

Emperyalizme karşı, milli nitelik taşıyan bütün ilerici güçlerin, bu gerçeği bir an olsun gözünden ayırmayarak, Antiemperyalist savaşta kimlerle beraber, kime karşı savaşacağımızı kesin olarak bilmesi gerekir. Bu yapılmaz, ortak düşmana karşı beraber olmamız gereken güçleri daha şimdiden karşımıza alrsak, amaca hiç birzaman ulaşamayacağımız gibi, davanın tarihi sorumluluğu da omuzlarımızı çökertir.

Bugün Türkiye hangi aşamadır, önümüzde atılması gereken ilk adım nedir? Bütün bunları cevaplandırmadan, meseleyi küçük burjuva oportünizminin dar çerçevesi içinde çözümlenmeye çalışmak en çok bu durumda çıkarı olan emperyalistlerin ve onların usaklarının işine gelir.

Emperyalizme ve feodalizme karşı mücadele hiç bir zaman belli sınıfların tekelinde olmayıp, emperyalizm ve feodalizm ile çıkarı çelisen bütün sınıf ve tabakaların ortaklaşa davasıdır. Dostlarımız, emperyalizme ve feodalizme karşı bütün ilerici güçlerdir, düşmanımız, emperyalizm ve onun işbirlikçileri olan komprador ve feodal ağa üçlüsüdür. Yok edeceğimiz ise, feodal ilişkilerle birlikte, düzenin eski ve geriye dönük bütün kahtlarıdır.

Emperyalizme karşı mücadele sosyalist mücadele demek değildir. Çünkü antiemperyalist savaşın sonucunda sosyalizm kurulmuş olmuyor. Kurulacak Millî Demokratik bir hükümet, yapısı itibarıyla içinde antiemperyalist savaşa katılan bütün sınıfları temsil edeceğinden, ancak kapitalist olmayan bir yolla köklü reformları gerçekleştirdikten sonradır ki adım adım sosyalizme geçiş başlayacaktır.

Bugün Türkiye Millî Demokratik Devrim aşamasındadır. Önümüzdeki ilk adım hemen sosyalizm değildir. Sosyalistler eğer bu devrime öncülük etmek istiyorlarsa, dâvayı temelinden kavrayıp, konuyu dar partililik ve oy kavgası halinden çıkararak işe dört elle sarılmaları gerekir. Öncülük etmek «ben öncü olayım» demekle olmaz.

Bir ülkede devrimci gelişimin kanunları ancak devrimci hareketin içerisinde hareketle birlikte ortaya çıkar. Toplumun sosyal ve ekonomik yapısını ortaya koyup, sınıfların devrimci niteliklerini tespit etmek gene belli ölçüde hareket içerisinde olur. Bu şartlar altında devrimcilerin görevi, pratiği ve gelişimin geçmişini de hesaba katarak sosyalist teorinin ışığı altında meseleyi derinlemesine inceleyip neticeye varmaktır. Strateji, devrimci gelişimin kanunlarının ortaya konmasıdır. Antiemperyalist ve Antifeodal mücadele içerisinde olan ülkelerde, emperyalizme karşı savaşın stratejisi o ülkenin devrimcileri tarafından kütelleri itici güç olarak ortaya konur. Sonra oluşan bazı şartların sonucunda, olayların bu strateji açısından doğru değerlendirilmesiyle kütellerin antiemperyalist antifeodal birikim ve potansiyelleri arttırılır. Ancak strateji tam saptandıktan sonradır ki, pratiğe uygulanışta birtakım taktik meseleleri ortaya çıkar. Taktik öneme sahip konu ve olayları çok önceden «bu şöyle olacaktır» diye kestiremeyiz. Onun için devrimciler stratejik öneme sahip konuları tartışırken birtakım taktik konularla kütellerin dikkatini esastan ayırmamalıdır. Taktik, stratejinin uygulanmasında ortaya çıkan ve şartlara göre değişen bir kavramdır. Devrimci gelişimin ilerlemesinde her adım ayrı taktiklerle uygulanır. Değişmeyen ana hat, varılacak hedeftir.

Antiemperyalist savaşta önemli bir yeri olan küçük burjuvazi, sınıfsal yapısı itibarıyla sosyalistler kadar devrimci ve atılan değildir. Bugün sadece dış politikada az çok emperyalizme karşı duran bu sınıf yarın gerçek mücadele başlayınca çok daha etken olarak savaşa katılacaktır. Onun için sosyalistler bu aşamada davranışlarıyla bu sınıf kendilerinden soğutmuyup yanlarına almak için uğraşmalıdırlar.

Bugün Türkiye'de girişilecek bir antiemperyalist mücadelenin öncülüğünü de sosyalistler yapmak durumunda. Fakat aynı harekete sosyalistlerin öncülük etmesi, mücadelenin çıkış noktasını değiştirmez. Bugün bizde antiemperyalist savaşta sosyalistlerin öncü olabilmesi için, kütellerdeki sol bilincin artması ve sosyalistlerin daha ağır basması gereklidir. Antiemperyalist mücadele içerisinde sosyalist hareketin durup kaybolacağını söylemek hatalıdır. Sosyalist mücadelenin bu aşamadaki şekli, antiemperyalizmdir. Ama bu savaşın sonucunda sosyalizm kurulmuş olmuyor, bir geçiş devresini atlatmış oluyoruz sadece. Kısaca, antiemperyalist mücadele sosyalistlerin bu aşamada ortaya koyup savunacağı stratejinin temelidir.

Deniyor ki mademki ilk savaş diğer sınıflar ve zümrelerle de işbirliği yaparak verilecek savaştır ve dış düşman kovulduktan sonra mücadele içerdeki burjuva sınıfa karşı olacaktır; ve o halde burjuvazi sranın sonra da kendine geleceğini bilerek bu savaşa katılıp kendini kullanmaz. Bu konunun yanlış değerlendirilmesidir. Biz sosyalistler anti emperyalist mücadelede kimseyi kullanmayacağız. Ortak bir dâva var ve buna çıkarı emperyalizme çatışan her sınıf katılır. Kimseyi kandırıyoruz biz. Burjuvazi ancak mecbur kaldığı içindir ki bu savaşa katılacaktır. Sonra antiemperyalist mücadelenin hemen bitiminde sosyalistlerle işbirliği yapan sınıflara karşı duracaktır. Kurulacak Millî Demokratik bir hükümette sınıflar işçi sınıfı önderliğinde devrime katılmaları oranında temsil edilecektir. Böylece sosyalizme geçiş, adım adım gerçekleşecektir.

ANADOLU YAYINLARI

1- Ekonomi Politik Nedir?

Yazan: André Barjonet

Çeviren: Erdoğan Başar

Fiyatı: 5 Lira

2- 1848 Devrimi

Yazan: Gaston Mertin

Çeviren: Sevim Belli

Fiyatı: 7.5 Lira

Genel Dağıtıcı:

Teknik Yayınevi Ankara Cad. No: 51
İstanbul

Ankara Dağıtım:

Aydın Kitabevi
Kocabeşoğlu Pasajı
Yenişehir/Ankara

ULUSAL AÇIDAN

Türk Solu'nun Çatlakları

İlhami Soysal

% 75'ini tüketir. İşte bu yüzden Latin Amerika ekonomisi Amerikan ekonomisine tamamen bağımlı bir ekonomidir. İşte bu yüzden bütün Latin Amerika ülkeleri bağımsızlık iradelerine rağmen, ekonomik uydulardır. Ekonomik uydu haline gelince de, tartışmasız, siyasi uydu haline gelir. Bu, pratikte hiçbir işe yaramamış bulunan Cenevre Konferansı'nda doğrulanmıştır. Bütün elde edilen, saygıdeğer bir kişi olan Dr. Prebisch'in yönetimindeki UNCTAD'ın kurumasıdır.

Cenevre Konferansı, ilkel maddelerin korunmasına bile yaramamıştır. Teknoloji, bütün endüstri alanlarında daha saldırgan hale geliyor; temel ürünlerin çoğu, değerlerini tamamen yitirmek üzeredirler. Size somut ve az bilinen bir örnek vereyim: balık unu. Balık unu bugün Peru'nun dünyada başta gelen üreticisi olduğu bir besin maddesidir. Protein bakımından zengin olduğu için, çok yararlıdır. Oysa modern teknoloji şimdi lésine ya da sistine gibi amines asitleri çok ucuz fiatla yapım imkânını sağlamaktadır. Bu asitler soya unu gibi ucuz bir ürüne katılabilir ve böylece besleyici değeri balık ununa eş değerde olan bir karışım elde edilmektedir. Şu halde balık unu dünya piyasasında tehlikededir. Teknoloji, hep az gelişmiş ülkelerin aleyhine çalışıyor.

Günümüzde herşeyden önce Üçüncü Dünyada üretilmesi gereken sanayi ürünleri için kimi garantilere sahip olunmak istenilmektedir. Bu, ilkel maddelerin korunmasından çok daha önemli bir sorundur. Bu, daha şimdiden İKİNCİ konferansla birincisi arasındaki ilk ayrımdır. Sorun, ülkelerimizin sanayi bakımından nasıl gelişeceklerini bilmektir. Bu, ciddi bir sorundur. Çünkü hiç de ulusal bir sanayi olmanın bir sanayie sahip olunabilir. Örneğin Latin Amerika ülkelerinde bir Amerikan sanayii vardır. L'Express gazetesinin müdürü Jean - Jacques Servan - Schreiber'in yayınladığı bulunduğu Le Defi americain adlı kitabı belki de okumuşsunuzdur. Bu kitap, dünyanın birinci sanayici gücü Kuzey Amerika ise, ikincisinin de, pek yakında, Batı Avrupadaki Kuzey Amerika sanayii olacağını hatırlatıyor. Avrupa'da sanayi çoğunlukla Kuzey Amerikalı olursa, Üçüncü Dünya'da neler olup bittiğini artık anlayın siz!

Örneğin Brezilya'da Ülkenin Kuzey doğusunda halk yığınları yararlanmış diye çok otomatize sanayiler kurulmuştur. Bundan yeni bir tip sömürgecilik kuran sanayici ve kapitalist gruplar, uluslar arası tröstler ve Sao Paulo burjuvazisi yararlanır. Gerçekten politik olan yön, budur. Cezayir Konferansına katılmış ve Yeni Delhi konferansına katılacak olan çok sayıda ülke, sorunun sandıklarından çok daha karmaşık olduğunu anlamaya başlıyorlar. Zengin ülkelerden temel ürünlerin karşılığını dünya fiatlarının üstünde ödemelerini istemek, onlardan tamamen sömürgeci bir babaca koruma (himaye) şekli beklemektedir. Onlardan, az gelişmiş ülkelerin sanayileşmelerini istemek daha iyi olur; çünkü böylece onların sanayii, bağımsız bir sanayii haline gelebilir.

Az gelişmiş ülkelerin, yeni Delhi Konferansında ilkelere savunmaları gerekli değildir. Elimizde fazlası ile ilkelere, büyük kelimeler var: uluslar arası yardım, işbirliği, halklar arasında dayanışma... bütün bunlar bizi, hiçbir yere götürmez. Gerçekçi olmak ve ana sorunun bu ülkeler ekonomilerinin dünya ekonomisine bütünlenmesi sorunu olduğunu bilincine varmak gerekmektedir. Bu bütünlenme yardım ya da iyilik severlik terimleri içinde değil, ekonomik terimler içinde ele alınmalıdır. Tekrar ediyorum, işte bu yüzden, sorun, beshelli, bir siyasi sorundur.

— Bay Elçi, Cezayir'deki Bakanlar toplantısını takiben, gelişme yolundaki çeşitli ülkeler arasında bir anlaşmaya varıldığını düşünüyor musunuz?

— Hayır. Biz henüz ne yazık ki ortak bir mücadele cephesi kurmaya ulaşmış değiliz. Üçüncü Dünyada, siyasi bir bütünlük olmadıkça ekonomik bütünlük gerçekleştirilemez. Ne yazık ki Üçüncü Dünya mütecanis (Homojen) bir bütün değildir.

Az gelişmiş ülkeler arasında var olan ayrılıklar, sanayileşmiş ülkeleri birbirinden ayıran ayrılıklardan çok zaman daha önemlidir.

Sıkı sıkıya ekstraktif (istihraç'a dayanan) bir ekonomisi olan az gelişmiş ülkeler vardır: Kimi Afrika ülkelerinde durum budur. Tersine Brezilya gibi çok sanayileşmiş ülkeler vardır. Örneğin SAO PAULO sanayi bölgesi bütün Latin Amerikan sanayilerinin yarısını temsil eder. Cezayir Konferansı şu yada bu ülkenin vermek eyiliminde olabileceği ihtiyaç ya da tavizlere kaçmadan Üçüncü Dünya'nın çeşitli ihtiyaçlarını birleştirebilir.

Cezayir hükümeti, konferansa siyasi bir renk vermekle suçlandırılmıştı. Devlet reisinin nutku, elbette, siyasi bakımdan sertti, fakat haklı olmaması, siyasi olmasından ileri gelmiyordu. Üçüncü Dünyanın, ekonomik zayıflıktan kurtulması için, büyük devletlerle tartışabilecek yeterlilikte siyasi güçle sahip olması gereklidir.

dir; bunun için birlik gereklidir. Unutmuyalım ki, az gelişmişlik, sömürgeciğin bir kalıtıdır. Cezayir'de büyük uluslar arası tröstlere karşı savaşmak için anlaşmak gerektiği anlaşılıyor bulunuyor. Konferansın başında Asya, Afrika ülkeleri ile Latin Amerikan ülkeleri arasındaki ayrılık belirgindi. Latin Amerikan ülkeler grubu egemen ekonomi açısından daha uzlaşmacı idi; bu grup Amerikan ekonomisi karşısında daha hoşgörülü sahibi hükümetleri temsil ediyordu. Oysa Afrikalıların durumu bu değildi. Konferans, değerlendirme farkından gelen bu bunalmın üstesinden geldi. Üç kıtanın, onları birleştirmesi gereken, ortak çıkarları var.

Sonuç olarak ben, savunulması gereken çıkarlar bakımından istenilen görüş birliğini konferansın gerçekleştiremediğini düşünüyorum.

— Bu ayrılıklara rağmen Konferansın olumlu noktaları ulaşmış bulunduğunu düşünüyor musunuz?

— Elbette, 77 lerin üzerinde anlaşmaya vardıkları noktaları toplayan Cezayir Anayasası (Charte) var; bu noktalar bir anlaşmanın ilk elemanlarıdır.

Somut sorunlara geçerken Cezayir'de beliren ayrılığı yeniden aşmak tehlikesine girilip girilmediğini bilmiyorum. Öncelikler sorunu ciddi bir sorundur. Üçüncü Dünyanın, dünya ekonomisine gerçekten bütünlenmesine imkân vermek için, ortak pazar gibi imtiyazlı kapalı bölgelerin kurulmasının üstesinden gelinmesi zor bir şeydir, bunu iyi biliyoruz. Bu ayrıcalıklardan yararlanan gelişme yolundaki ülkelerin bunları uzun vadeli başka çıkarlar lehine terk etmeğe hangi noktaya kadar hazır bulduklarını bilmiyorum. Onlara zengin ülkelerin ziyafet sofrasından artan ve bu güne kadar topladıkları kıymetleri red edecek kadar akıllı olacaklar mı?

Kapitalizmin, dünyanın kimi bölgelerinde az gelişmişliğin sürüp gitmesini istediğini hiç akıldan çıkarmamak gerekmektedir; çünkü bir çok ülke kendi refahlarının az gelişmiş ülkelerin yoksulluğuna bağlı olduğunu hesap eder; bu yüzden onların siyaseti, statükoyu sürdürmektedir. Yeni Delhi konferansı dünya ekonomik yapılarında gerçek bir devrimi teşvik etmek amacıyla toplanıyor. Gelişme, ekonomik büyüme ile sosyal değişimin toplamıdır. Yeni Delhi'nin dünyanın ekonomik statükosunda bir tür yıkıcı devrim olması gereklidir. Egemen ekonomi ile egemenlik altındaki ekonominin çarpışmasından ne çıkacağını bilmiyorum. Benim korktuğum, egemen ekonomileri ellerinde tutanların egemenlik altındaki ekonomiler arasındaki farklar üzerinde oyun oynamalarıdır.

Bundan fazlasını söylemek kehanet alanına girmek olur. Büyük devletler ekonomisinin akla gelmez ölçülere ulaşmış bir savaş olduğu söylenebilir. Bu, zengin ülkeler ekonomisinin aşırı tasavvurlara dayandığı, oysa az gelişmiş ülkeler ekonomisinin dinginlik içinde duragan kaldığını söylemek imkânını verir. Gelişme yolundaki ülkeler için gerekli olan, ne bahasına olursa olsun, Amerikan modeli uygulamaktan kaçınmaktır. A.B.D., bir keşmeğe içindedir ve bundan nasıl kurtulacağını bilmemektedir. Yeni Delhi'nin dünya ekonomisine büyük değişiklikler getireceğini ve bunun sonuçlarının uzun vadede görüleceğini düşünüyorum. Onun, ekonomik bağımlılığın ortadan kalkmasına imkân verebilmesi, ekonomiyi artık bir azınlığın hizmetinden çıkarıp bütün insanlığın hizmetine verebilmesi gereklidir.

— Üçüncü dünyanın gelişmesinin sanayileşmiş ülkelere haraç öder ve bağımlı durumda olacağını düşünüyor musunuz?

— Buna inanıyorum; üçüncü dünyanın gelişmesi kapitalist ülkelerin ekonomisine bağımlı ve haraç öder durumda kalır. Sosyalist ülkelerin özel bir durumu var... Çin, hem gelişmiş hem az gelişmiş bir ülkedir. Orada sermaye azlığı var, bu durum onun Üçüncü Dünya'ya yardım siyasetini zorlaştırıyor. S. S. C. B. ile Çin arasındaki ayrılıkların, S. S. C. B. ile A. B. D. arasındaki ayrılıklardan daha önemli olduğunu unutmamak gerek. S.S.C.B. ile A.B.D. arasındaki yakınlaşma Üçüncü Dünyanın ekonomisi için bir tehlikedir. 1950 ile 1961 arasında uluslararası yardım, her yıl, düzgün olarak, ortalama yüzde onbeş artmıştır. 1961 den beri ise yardım en yüksek noktasına varmış, sonra azalmaya başlamıştır. Barış içinde bir arada yaşama, bu iki büyük devlete, Üçüncü Dünyanın kaderi ile ilgilenmemek imkânını vermiştir. Bu da şu acı sonucun çıkarılmasına yol açıyor: hem birinin hem ötekini yardımlarının sadece stratejik hedefleri vardı. Barış içinde bir arada yaşamamın yılda 140 milyar dolara mal olan silâhlanma yarışını azaltacağı, böylece gelişme yolundaki ülkeler yararına çalışmaların artmasına imkân sağlanacağı umulmuştur. Zaten Üçüncü Dünya'ya yardım ancak 8 milyar dolardı. Büyük Devletler konserine Çin'in katılması dünyadaki ekonomik bütünlenmeye yeni bir giriş verebilir. Ama bu yargıya varmak için vakit henüz erkendir.

Türk halkına, iyi ya da kötü niyetlilere, anlamak isteyenlere ve istemeyecekler öncce bunu anlatmak lazım : Türkiye için, adı üstünde «TÜRK SOLU!...»

Ne Mao'ya göre revizyonist sayılan, burjuvaziye dönüşen Sovyet Solu, ne Sovyetlere göre, işçi sınıfının öncülüğü yerine köylülere dayanarak sosyalizmi inşa etmeye kalkışan ve revizyonizme sapan Çin Solu... Ne Kastro'vari ne Nasır'vari sosyalizm!... Hatta ne Bumedyan uygulaması, ne Tito... Ne Polonya'nın, Çekoslovakya'nın, Macaristan'ın, Bulgaristan'ın, Romanya'nın, Kuzey Vietnam'ın, Kuzey Korenin ve de Arnavutluğun uygulamaya çalıştıkları biçimde bir sol... Açık, seçik, dobra dobra bir Türk Solu...

Dahası da var :

Ne İngiltere'de şimdi iktidarda olan İşçi Partisinin ne Fransız sosyalist ve komünist partilerinin, ne İtalyanların ne de İsveç tipi sosyalizm sol anlayışı... Belki bunların her birinden parça parça birşeyler, belki bunlarınkine çok kere taban tabana zıt başka şeyler... Mustafa Kemal'in bu halkın kanı pahasına çizdiği, bu halkla ele ele çizdiği «misak-ı milli» sınırları içinde, Türkiye şart ve gerçeklerine uygun, bu ülke halkını kimseye, hattâ kendi kendine bile sömürmeyecek, kimseye boyun eğdirmeyecek ve tutsak ettirmeyecek, gücünü sosyalizmden alan, kendinden alan bir Türk Solu...

Bizim anladığımız, benimsediğimiz, yayılmasına çabaladığımız gereğinde kavgasını verdiğimiz ve vereceğimiz Sol bu... Yani TÜRK SOLU.

Bu asgari müşterekte birleştikten sonra, Türkiye'de solun ve solcuların hep ürkiütü ile karşıladıkları bir durum ve tutuma göz atmakta fayda olduğunu sanıyoruz.

Türkiyede, Türkiye için tek bir Türk Solu vardır ama bunun içinde çeşitli görüş ve tutumla, taktik anlayışlarla sahip Türk Solcuları vardır. Bunların yediden yetmişe hepsinin bir diyapozunun «Lâ» sesi vermesi gibi aynı sesi vermesini beklemek ve istemek, Türkiyede solun gelişme ve yenileşme olanağı bulunmadığını peşinen kabullenmek demektir. Dünyada solun ve sol gelişiminin tarihi boyunca, yeryüzünün hiç bir döneminde ve hiç bir yerinde sol düşünce ve eylem, tek sesli bir koro olmamıştır. Olamaz da...

Türkiyemizde bugün, solu halka yayma, kabul ettirme çabasında iki siyasi örgüt var : Türkiye İşçi Partisi ve Cumhuriyet Halk Partisi... Eylemde bunlar kadar etkili olmamakla birlikte, gene sol için, Türk Solu için çaba harcamış ve harcamakta olan yan örgütlerin sayısı da oldukça kabarık : Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (-DİSK-) Sosyalist Kültür Derneği, (SKD), çeşitli fakültelerdeki Sosyalist Fikir Klüpleri, Ortanın Solu ekipleri... Hattâ derece derece bazı öğretmen kuruluşları, öğrenci kuruluşları, dernekler... Bütün bunların ötesinde bir de, organik bir örgütlenmeye gitmemiş, bazısı bir derginin, bazısı bir gazetenin, bazısı bir kişinin etrafında kümelenmiş solcular... Hattâ ve hattâ tek tek solcular...

Durum bu iken ve Türk Solu'nun bugünkü gerçeği bu iken, şu ya da bu siyasi örgütün ya da bir takım solcuların, kesin ve keskin bir tutumla, «Bizim örgütten olmayan solcu değildir, bizim dışımızda sosyalist olamaz» demesi, hattâ daha ileri gidip, «bizimle aynı çatı altında eylemde bulunmayan sosyalist ya da solcu, solcu değil; sosyalist değildir; sosyalizm eylemle olur, eylem ise ancak bize katılmakla gerçekleşir» demesi tek kelimeyle komiktir.

Türkiyede hiç bir solcunun bir ötekine birşey söylemeye ve hele hele bir solcunun ötekini, «şöyle» ya da «böyle» diye karalamaya, hafife almaya hakkı yoktur. Son yılların gerçekleri, son yılların olayları bir kere daha göstermiştir ki, sol, siyaset yelpazesinin bir geniş kanadıdır. Bu kanadın içinde türlü görüşler vardır. Önemli olan, görüşler arası bu ayrılık ve ayrılıkları körüklemek değil, sol düşünceyi boğmaya, yok etmeye hazır sağa karşı, cephe birliği kurmak, yok olmamak savaşını vermektir. Bu yok olmama savaşının ilk ve en önemli adımı ise emperyalizme karşı savaştır.

TÜRKİYE'NİN DÜZENİ

HİKMET KIVILCIMLI

Aldanılarak «DOĞU» denilen, bilimsel adıyla «PREKAPİTALİZM» çağrılacak toplum tipi, temelde TEFEÇİ-BEZİRGAN sermaye ekonomisidir. Tefeci - Bezirgan üretim yordamının tabanı üzerine kök salmış antika medeniyetler serisi bizim köprümüz üstünden geçmiştir. Yedibin yıl «tekerrür» etmişine, bata çıka yürüye gelmiştir. Her tekrarlama spirali (halezon) çizen salyangoz kumullarıyla dünyamıza yayılmıştır. Bu sümüklü böceğin en son ve aslına en uygun evi Türkiye'dir.

Aldanılarak «BATI» denilen, bilimsel adıyla «KAPİTALİZM» diye çağrılan toplum tipi, temelinde KAPİTALİST sermaye ekonomisidir. Kapitalist üretim yordamının tabanı üzerine kök salmış modern medeniyet, İngiltere'de Fransa'ya, Almanya'dan Balkanlara doğru inerek üstümüze gelmiştir. Kapitalizm bizim prekapitalist sümüklü böceğimizi yedikçe: «— oh! ne güzel Batılılaşyoruz» diye sevinmişiz. Kapitalizm sümüklü böceğin kabuğu içine yerleştirdiği modernleştiğimizle öğütmüştür. Hele sümüklü böceğin boynuzları üstüne sapkayı geçince, en son sistem beyinle düşünüp davranışımıza inarak kabımıza sığmıştır.

Şimdiki gerçek durumumuz bu. Bu duruma göre, Türkiye'nin tarihsel kaçınılmazlığı ekonomisi ve sosyal yapısını etkilemiştir: Tefeci-Bezirgan kanburu üstüne, getirmiş Kapitalist kanburu eklemiştir.

TÜRKİYE'DE TARİHİN İŞİ NE?

«Canım, şimdi, Türkiye'nin binbir pratik çıkmazı önümüzde yatıp dururken, öyle yedibin yıllık tarihten genellemelere saplanmanın sırası mı?» denilecek. Bu düşünün, bizde «teori» adlı gücün en iyi dileklerle dahi, ne ağlanacak yok-sulluklara uğratıldığını bir yol daha ispatlamakta başka anlam taşımaz.

İngiltere'yi, Fransa'ya, İtalya'ya, Almanya'ya bırakalım. Çünkü Osmanlı topluluğundan kopmuş Yunanistan'ı Romanya'ya, Yugoslavya'ya Bulgaristan'ı da bir dem unutulalım. Niçin Uzak-doğu'nun tavanına tünemiş Japonya 20 yılda en ileri kapitalist ülke oluverdi de, bizim Yakın Doğu ve Akdeniz medeniyetlerinin zorlu mirasçısı Türkiye 250 yıldır her «Batılılaşmak» istedikçe habire battı? 44 Yıldır şapkasına dek «Avrupalılaşma» örneğini ülküleştiren Cumhuriyet çağında, her gün en «İLERİ» geçinen Siyaset Partileri ve Liderleri Antika çağın kalıntılarına dört elle sarılmadıkça ayakta duramayacaklarına kanmışlar?

Çünkü Türkiye Bâbil çağından beri, yıkıla dikile hep o yediveren Tefeci-Bezirgan ekonomisi ve toplumunun «adanmış toprağı» olmuştur. Dün ve bugün Türkiye'nin hangi özel konusundan yola çıkarsak çıkalım, az derinliğine araştırmaya girdik miydi, kaçınılmazca elimize geçecek en sağlam kördüğüm Marx'ın işaret ettiği o ekonomi ve toplum kuralına bağlı kalır. İster «sağ» olalım, ister «sol»: ne ekonomik, ne sosyal, ne politik, bilimsel, ahlakçı, ne filozof, dilci, güzel sanatçı hiç bir konumuz yoktur ve olamaz ki, bir çıkmaza varır varmaz, o kuralla baştanbaca toslanmışızdır.

Bir işçi tarihi okuyor
Teb Şehrinin yedi geçidini kimler inşa etti
Kitaplar kırılarak isimleriyle dolu
Koca kaya parçalarını taşıyan o krallar mıydı
Ve defalarca tahrip olunan Babil
Kimler onardı o şehri her seferinde
Ve o şehirdeki Lima'nın evlerini
Altınla ışıltıyan şehirde
O şehri yapanlar mı yasadı
Çin seddinin bittiği akşam
Dülgeler nereye gitti
Muhteşem Roma zafer taklirleriyle dolu
Onları yükselten kimdi

Brecht

TEFEÇİ-BEZİRGANLIK İLE KAPİTALİZMİN UYUŞMAZLIĞI

Prekapitalist ekonomik ve toplum ilişkileri de, Kapitalist ekonomi ve Toplum ilişkileri de hep «KAPİTAL» (SERMAYE) sözcüğüne bağlı görünürlerse de, Tarihin akışına bakılırsa bu iki sistem, biri önden, ötekisi arkadan gelecek birbirini izlemiş olmakla kalmazlar, birbirleriyle kıyasıya güreşmiş, birbirlerini alt etmiş, yerinde yok etmiş iki insan düzenidirler.

Yeryüzünün tüm haritası üzerinde, insanlık tarihinin bütünü ile akışını gözönüne getirebilirsek, o iki düzenin karşılıklı gelişimini ve savaşını daha iyi ve açıkça kavrarız. Kapitalizmin III. cildinde Karl Marx'ın bir kaç sözle belirttiği bir ekonomi kuralı vardır: Nerede (hangi ülkede, ne zaman Tefeci-Bezirgan prekapitalist ekonomi ASIRI gelişime uğramışsa, orada modern adımı alabilecek kapitalist ekonomi imkânsız kalmıştır.

Ekonomide: «Sağlam para, çürük parayı korur» denir. Toplum tarihinde bunun tersi de çok olmuştur. Kapitalizm elbet Tefeci-Bezirganlıktan daha sağlam bir üretim yordamıdır. Öyleyken, hemen hemen 7 bin yıl, güçlü Tefeci - Bezirgan düzeni, Kapitalizmin yaşamasına değil, doğmasına dahi yer verdirmemiştir (*). Her çağda ölüp ölüp dirilen tarih ortadadır. Tüm Ya-

kın ve Uzak Doğu bölgeleri en aşırı Tefeci-Bezirgan ekonomisi temelinde dayanmış medeniyetlere sahne oldukları için, kapitalizme ulaşamadılar. Tefeci-Bezirgan ekonomisi temelinde dayanmış medeniyetler en az verimli tarla olduğu için, İngiltere, yeryüzünün ilk kapitalist ülkesi olabildi.

20 inci Yüzyıla gelinceye değin, Tarih içinde Tefeci-Bezirganlığın aşırıca geliştiği her yerde Kapitalizmin bir türlü gelişemediği kadar canlı bir olayı Marx-Engels'ten başka hemen hemen herkes atladi. Ama, bu gerçeği çürütme, «doğru saygısı» besleyen hiç kimse kalkmaz. «DOĞU» adıyla anılan «Yarı - Sömürge» evrenleri (Osmanlı, Acem, Çin kıtaları): en büyük Tefeci - Bezirgan medeniyet artıkları idiler. Genel olarak Yakın ve Uzakdoğu ülkelerinin, özel olarak Türkiye'nin kapitalizme bunca geç kaşışları, yukarıda belirtilen ekonomi ve toplum kuralının hem en «sahane», hem en «ğrenç» belgesini verdi. Bu topraklarda, — bütün öteki etkilerden bir yana — Tefeci - Bezirgan ekonomisinin azgınlığı, kesin olarak kapitalizme yer bırakmadı.

TÜRKİYE'NİN «MUCİZESİ»: ÇELİŞKİLERİ UZLAŞTIRMA

20 inci Yüzyıl Türkiye'si, hiç bir «mucize» gösteremediyse bile, Prekapitalizm ile Kapitalizm arasındaki o yaman tarihsel uzlaşmazlığı uzlaştırmak «Mucize» sini ne yazık ki gösterdi. Ve bir milleti, bütün evrensel siyaset, iktisat bunalmaları ve altüstlükleri ortasında iliklerine dek dondurup uyuşturmayı becerdi. Öylesine ki, Sivas Kongresinde topla tüfekle kovaladığımız Emperyalizm davul zurnayla, düğün bayram ederek memleketi sokabildik.

Bu kabuğu kaldıralım. Altında yatan sebepler: «Türkiye'de Teşkilatçı yok», «Fikir adamı yok» ve ilh. gibi en pisipisine küçükburjuva ukalâlıklarının ciddi ciddi pozlarla yapıldığı maskaralık «ideolojisi» ile mi açıklanabilir? Hayır.

Türkiye'de Cumhuriyet ilanından 6 yıl önce, Mustafa Kemal Paşa, Veliht Mehmet Vahidettin Efendinin «Yâver hassı» gibi yanında Almanya gezisine çıktığı yıllarda (1933 yılı) Murrabaha Kanunu» ilan edilmişti. Bu kanuna göre en yüksek faiz yüzde 9 u geçmeyecekti. Tam 50 yıl, Cumhuriyetin ilanından 44 yıl sonra ne görüyoruz?

Bırakalım Anadolu körfezini. İstanbul'un göbeğinde, Milletvekillerinin dokunulmazlıkları söy le dursun; Genelkurmay Başkanlarının, Başbakanların, Cumhurbaşkanlarının yanbakılmazlığından kat kat üstün (ve kitapta değil basbayağda hayatta) değilinmez dokunulmazlıklar taşıyan bir «Banka Müdürlüğü» biçiminde inanılmaz bir finans-kapital konspirasyonu ege mendir. O sayede, faiz derler, komisyon derler, harç derler, pul derler, derler oğlu derler, Bankalar verdikleri para için, sırasında yüzde 40, 60, 100 ve ilh. a dek yükselen kar sağlıyorlar. Tefeciliğin daniskasını doğrudan veya «Emlâkçi» kanalıyla rahat rahat yapabilirler. Kitabına uydururlar. Ve kitap, Tefeciliği «şiddetle yasak» eden 1333 (1917) kanunu aynı rahatlıkla rafa atar. Köylünün, esnafın tefeciye ödediği faiz yüzde 100 den aşağıya, Allah göstermesin, inmez, yüzde 1.000 den yukarıya her zaman çıkar.

Ve sonra herkes şaşakalır: Neden Türkiye Batılı genliğe kavuşamamıştır? Neden Başbakan Sovyetlerle alışveriş yapmaya gidince Adana'ya 5000 Amerikan askeri indirilmek kabalığı gösterir? Neden 12 Amerikan üssü ile 22 Amerikan şirketi toprağımızı babasının evi sayar, evinde yapamadığı sömürü ile çimner? Neden Kapitalist Fransa'sında bir De Gaulle, memleketindeki Nato kuvvetlerine pilyı pırtıyı toplatırken, Türkiye'de siyasilere işkencecilikle ün yaparak polislikten Bakanlığa yükselen bir kişi, Türkiye gazetelerinde her şeyi yalanlarken, Amerikan Gazeteleri, özellikle o Bakanın hudutlarımızı Füzze savar perde gerilmesi için teklif yaptığını yazar?

Türkiye'de tefeciliğin yüksek faiz vurma sı ile, Millî Savunma Bakanının Türkiye'yi büsbütün yıkılmaz tehlikeli üs durumuna gönlüllüce sokması arasında ne ilişki vardır?.. Sırası geldikçe bu ilişkinin binbir telini gözönüne getirebiliriz. Şimdilik, yalnız basit tarihsel gerçeği alalım.

Bildiğimiz Antika Tarihte, Tefeci - Bezirgan Sermayenin kurduğu medeniyetlerin hepsi de, anadan doğma (modern deyimi ile) Kozmopolit'tir: ne sınırları, ne ulusları bellidir. Kapitalist Medeniyeti ise, nerede doğdu ise orada, hemen, ekonomi top ateşinin ulaştığı yerlere dek uzanan toprakları kesince sınırlandırır ve o sınırlar içindeki yığınlarını (ırk, dil, din, ve ilh farklarına bakmaksızın) kapitalist sömürünün millet potansında eritmiye bakar. Onun için, kapitalizm, anadan doğma Milliyetçi, ve Vatancı (Yurtsever) bir düzendir.

Tefeci bezirgan için, başında iktidar olarak Firavun veya Johnson, Hitler veya Mahatma Gandhi olmuş, bunun zerrece önemi yoktur. Yeter ki vurguna dokunanları varolan iktidar yola getirsin... Yola getirmese, Tefeci için karada ölüm yoktur. Sermayesini yüklediği gibi, ken-

ASTURIAS'LA TANIŞMAM

Aziz Nesin

Berlin'deki Otel Berolina'nın önu, Antifaşist Yazarlar Toplantısına beş kitadan gelmiş, derileri üç renk -kızılderihi yoktu- birçok ulusun ünlü yazarlarıyla doluydu. Az sonra bu yazarlar, kendi ulusları adına Anıta çelenk koymaya gideceklerdi. Her yazarı, ünlü oramında bir kalabalık çevirmişti. Ünlü ülkelerinin sınırlarını aşmamış olanlar, kendi aralarında küçük topluluklar yapmışlardı.

Çok az yerde, orda olduğu kadar utanmışım dır. Ne çok ünlü yazar vardı ve ben onlardan pek çoğunun daha adını bile bilmiyordum. Bu, dünyaca ünlü yazarlar, Türk okurlarına birer bilinmezdi o zamana kadar, onların kitapları Türkiyeye çevrilmemişti.

Yurda dönüşümdeki yazılarımda, hiç olmazsa adlarını, kimisinin eserlerini olsun Türk okurlarına tanıtmaya çalıştım.

Arkadaşıma soruyordum:

— Televizyoncuların durmadan filmi çektikleri şu adam kim?

— Fedin...

— Gazetecilerin, fotoğrafların kuşattığı şu göbekli adam?

— «El Presidente»nin yazarı...

Bu cevap bana hiç bişey anlatmıyordu.

— Latin Amerika'daki meyva tröstleri üzerine romanları var... Asturias...

Bugün, Nobel kazanmış, üç kitabı Türkçeye çevrilmiş Asturias'ı Türk okurları tanıyor, ama 1965 Mayısında ben onun adını ilk duyuyordum.

— Şu, gençlerin arasındakı?

— «Mamita Yunai»nin yazarı Carlos Luis Fallas...

— Gazetecilerin ortasındaki şu kadın kim?

— Anna Seghers... Demokratik Almanya Yazarlar Birliği Başkanı...

Adlarını bile aklımda tutamıyordum.

Kapitalist dünyanın Demir Perde dediği ülkelerin kapıları bu yazarlara açıldı; Naylon Perdeli kapitalist dünyanın kapıları da açıldı... Yalnız, Tahta Perdeli ülkemizin kültür kapıları bu ünlülere daha açılmamıştı.

Antifaşist Yazarların son toplantısı, Weimar' daydı. Son birleşim, Goethe ile Schiller'in elele tutuşmuş heykellerinin arkasındaki tiyatroydaydı. Dokuzda başlayacak toplantıya, bir gazeteyle görüşmemiz yüzünden saat onda gidebilmişim. Tiyatro girişindeki bildirilerde, Nazım Hikmet'in «Ferhat ile Şirin» oyunundan yapılmış «Bir Aşk Masalı» balesinin dertesı gece oynayacağı bildiriliyordu. Balenin duvardaki resimlerine baktım. Salona girdiğimde, birleşim çoktan başlamış, sırası gelen yazarlar sahnede konuşuyorlardı. Elime basılı bir kâğıt verdiler, birleşimde konuşacak yazarların adları yazılıydı. Bir de listeye baktım ki... Pablo Neruda'dan sonra, Saroyan'dan önce konuşma sırası bende... Oysa, o gün konuşacağımı bilmiyordum, haberim yoktu.

disi yola düşer. En yüksek vurgun bulduğu yer. «Vatan» sayar. Türkiye'deki kapıkullarına «Hançî Partiden» oldukları sorulunca, büyük bir marifet işlerce: «Ekmelek Partisindenim» karşılığını verirler. Bu, o eski Tefeci - Bezirgan eğiliminin beyinsizlik alışkanlığıdır.

Kapitalist, ileri bir üretim sağladığı toprağa ve insanlarına göbekbağı ile bağlıdır. Vatan içindeki Milletin sosyal, politik, kültürel ilişkileri üzerine dayanıp yaşamak zorundadır. Kapitalist Ekonomisi nasıl Piyasa ve Borsa kanunları ile işlerse, ülkenin üstyapı ilişkileri de (hiç değilse serbest rekabet çağında) burjuva demokrasisi ve Hürriyeti düzeniyle yürütülmelidir. Kapitalist, kızınca, kervanını kaldırıp diyar diyar göçmeyi kolayca göze alamaz. Yurt sınırları içinde bağladığı millete, kendisi de dilediği yönü verebilmek için bağımlı kalmak zorundadır.

İmdi, Türkiye'nin Ekonomisi ve politikasına Tefeci ve Bezirgan Hacıağalar egemen olunca, onların antika havalariyle, seçim meçim deyip, «sandıktan çıkardıkları» sözcüleri ister istemez, kendileri gibi «Kaâlü belâ!» denberi KOZMOPOLİT olacaklardır. Modern Kapitalizm çağında yaşadıklarını hesaplayarak, sözde ve görünüşte herkesten çok milliyetçilik ve yurtseverlik uğruna kelle uçuracaklardır; işde ve içte: fitilli Amerikalının sigarasını bekleyen atom bombası üzerine tümüyle Türk milletini ve Türkiye'yi oturtmakta, ne milliyetçiliğe, ne vatanperverliğe aykırı bir yan görmeyecektir. Hatta, örneğin, Batıda az çok dürüst bir kapitalizmin yetiştirmesi olan De Gaulle, Amerikan üslerini Fransa dışı edince ağızları açık kalacaktır.

Ey Türkiye'nin Türklere ve Solların Sağları ve Solları!.. Yukarıda söylenenleri ne Doğunun, ne Batının kitaplarında okumadığımız için kınamayın, «Kendi omuzlarımız üstündeki» kafakılarımızı kullanmaktan korkmuyalım.

Belirtilen ana çelişki ile sonuçları: filân Bakan, Kabine veya Partiden önce ülkenin SOSYAL YAPISINA bağlıdır. Böyle bir Sosyal Yapı içinde kıvrandığımız, «Ortamın Solu»ca da artık istenen yapı değişikliğinden dahi iyi anlaşılıyor. Sosyal yapı değişikliği isteyen insanlar, harekete üç beş ismarlama klişe «solluk» larla yetinemezler. Cihan ve insanlık gelişimin-

Sahneden konuşan yazarları dinledim. Çok önceden ne konuşacaklarını tasarladıkları, yazıp ezberledikleri belli. Belki de otel odalarındaki ayna önünde konuşma provoları yapmışlardır. Konuşmalar beş dile çevrilip kulaklıklarla dinleyicilere veriliyor.

Programa almış olduklarından, konuşmamam olmazdı.

Konuşmacılar barut mu barut... Öyle ki, ağızlarından çıkan kelimeler, sanki daha havadayken patlayacak... Hele, ateşli bir İspanyol şairi konuştu, sesini duymuyorum da, sanki alev olarak görüyorum.

Şimdi ben bir Türk yazarı olarak bunlardan geri mi kalacağım, diye düşündüm. Hayır, olmaz, olamaz... Bize söz alanına girdik, öyleyse gerekeni yapmak düşer üstümüze.

Sıra bana yaklaşıyordu. Çok kısa, ama öbürlerinden aşağı kalmayan etkinlikte konuşmalıydım.

Başka dillere çevirmek üzere konuşacağım yazıyı istediler. Hemen oracıkta bir kâğıda yazıverdim konuşacaklarımı.

Sahnedeki başkanlık Kurulundan adımı söylediler. Çıktım sahneye, mikrofonun önüne... Çok seçkin, çok ünlü dinleyiciler. Ben o ünlülerden çoğunun tanıyordum ama, onlar da beni tanııyorlardı. Tanınmamak ne büyük rahattır; çünkü tanınmışlığımızdan yitirecek bişeyimiz yoktur. İşte, tanınmamışlığın o rahatlığıyla konuştum. Konuşmam bitince coşkun alkışları, konuşmamın kışkırttığı yordum. Sıkıldığım için salonda biraz durduktan sonra fuvayyeye çıktım. Hemen bir kalabalık çevirdi, elimi sıkıp kutlu oluyorlardı. Asturias da onların arasındaydı. Merakla sormaya başladılar:

— Türkiye'ye dönmiyecek misiniz?

— Döneceğim...

— Yaaa!.. Ya bu konuşmanız? Bu konuşmanızdan sonra nasıl dönebileceksiniz?

Evet ama, ya onlar? Onlar yurtlarına dönmiyecekler miydi?

Bu kez ben sordum:

— Siz? Siz dönmiyecek misiniz memleketinize?

— Yooo... Biz dışarda yaşıyoruz.

Çoğu Paris'te yaşıyor musunuz yıllardanberi... Ben o zaman, Asturias'ın Paris'te, hem de büyükelçi olduğunu bilmiyordum.

Şaşır kaldım. Ama faka bastığımı anlamasınlar diye,

— Ben dönerim, dedim, Türkiye'de demokrasi var...

Bu sözüm üzerine Brezilyalı bir şair,

— Siz mizahtasınız, değil mi? dedi.

İşte, hayatımda tek gördüğüm Nobel kazanmış yazarla konuşmam bu kadarlık. Sonra Asturias'ı, Helsinki'de Dünya Barış Kongresi'nde de gördüm.

Yazar denilince tasarlanan bir yazar tipi vardır ki, gerçekten büyük yazarların çoğu bu tasarı tipe hiç de uymazlar. Örneğin Balzac... Koca Balzac, o kalm, kurt yapısılla yazara benzer bir yazar mıdır? Örneğin bizim Yaşar Kemal... Her ne kadar en ünlü romanı «İnce Mehmet» se de, kalm görünüşüyle kendisi hiç de yazara benzemez. Asturias da, o iriyarlığı, şişkin gözkapakları, saygın göbeği, löplöplüğüyle, yazar diye tasarlanan tiplere hiç benzemiyor.

Çok yazık... Asturias'ın Nobel ödülünü kazanacağını bilseydim, bugün «Dostum Asturias» diye uzun bir yazı döktürebilmek için, o zaman onu yakından tanımaya çalışır, şimdi de şişirirdim.

de belirli ilişkisi bakımından, kendi toplumunun biçimi ve özü işlenmedikçe «Teori» den konuşulamaz.

«Devrimci Teorisiz, devrimci Hareket olmaz» gerçeğini, bizde hecelemeden kalmadı. Ama, ne teorinin hareketi, ne Hareketin teorisi üzerinde henüz kimse çalma çırpma tekerlemelerle saklanbaç oyunu oynamaktan başka türlü süne katlanamıyor. «Sosyalizmin bilimi» deyince: Bilimsel Sosyalizmin ana kitapları dışında (mutlak Türk olmaması şartıyla) her sosyalistten çevrili düşünceler yetmez. «Türkiye'nin kendi öz koşulları» deyince: kırk yıldır yapılanları değil, basılmış yazılanları bile sansür ederek unutturmaktan başka «Üstad» geçinmenin yolu kalmamış sayılmaz.

Türkiye'de 2 TİP kurt teori düşmanlığı uluyor. Eski Kurtlar (kendî demogojilerini var etmek için): «Teori adamı yok» (Fikir adamı yok) diyorlar. Yeni Kurtlar: (kendî yokluklarını maskeleyerek için): «Teori yok» (Düşünceyi biz yapacağız) diyorlar. İkisi de aynı kaptıya çıkıyor: HAREKETİ köksüzleştirmek. Hiç değilse, dünü bilmiyen yeni kuşakları Kerâmetin kenderinde olduğuna inandıracaklarını umuyorlar. Aldanıyorlar. Türkiye'de, Teorinin kendisi de, adamı da vardır. Hareketin kökü, gövdesi ve meyvası da...

Bütün Türkiye'nin solcuları birleşiniz!

(*) Bu olayın ayrıntılı gelişimlerini «Tarih-Devrim - Sosyalizm» ve «İlkel Sosyalizmden Kapitalizme, Birinci Geçiş: İngiltere» adlı kitaplarda teorik bakımdan özetleme yapılmıştır. Aldırın olmadı. Yalnız bir kaç «yetkilî - Solcu» nun, konuyu kötülemek için, arkadan ve «karda gezip izini belli etmeksizin» kaşkarıka fısıltısı kulaklara çalınmakla kaldı. Bu bizde teori yoksulluğunu azdıran pratik tabansızlığın onulmaz belgesiydi.

Ne var ki, bütün «Yetkililerin» aldırma-dığı olay, azıcık sıkıştırılsalar hepsinin; «Ona bilinmiyecek ne var?» deyivercekleri kertede üstünden atlanılmaz bir sosyal gerçekliktir.

GÜNEY ARABİSTAN'DA NELER OLUYOR ?

Aden'in şimdi içinde bulunduğu bunalımın esas kaynağı, Duncan Sandys'in temsil ettiği tutucu siyaset gibi görünmüyor. Aden'i, fakir feodal şeyhliklerle zorla birleştirip Güney Arabistan Federasyonunu bu siyaset meydana getirmişti. Bu siyasetin anlaşılma, hattâ açıkça söylenen hedefi, Federasyon'a 1968 yılında bağımsızlık vermeden önce Arap milliyetçilerini yok etmektir.

İşçi hükümeti bu kötü siyaseti reddetmek yerine, benimsedi; çünkü onun da amacı Aden'deki İngiliz üssünü muhafaza etmektir. Muhafazakâr hükümetin siyaseti belki biraz daha ustaca, fakat hiç de daha başarılı olmayarak sürdürüldü. Federation'u yekpare bir devlet haline dönüştürmek girişimi, sonuç vermedi. Mart 1965'te Londra'da toplanan Anayasa Konferansı, sonra da Federal Hükümetin toplantıya çağırıldığı Anayasa hazırlık konferansı hiç bir sonuç sağlayamadan dağıldı.

Bu arada İngiliz yüksek komiseri Sir Kennedy Trevaskis azledildi ve yerini Sir Richard Turnbull aldı. Ama olağan üstü durumdan yararlanarak alınan baskı tedbirleri ve siyasi önderlerin tutuklanması, hiç eksilip hafiflemeyen sürdürüldü. Başbakan Mackawee azledildi, Aden Devlet Konseyi dağıldı; sebeb 1963 te alınmış olan Birleşmiş Milletler kararı gereğince Aden'deki İngiliz üssünün kaldırılmasını ve Güney Arabistan halkının kendi kaderi için karar verme hakkını kullanması özgürlüğünü istemeleriydi.

1966 Şubatında yeni bir anayasanın temelini teşkil edecek önermeleri kapsayan Hine-Bell raporu yayımlandı. Aden, 147 üyesi bulunan Millî Meclis'te 28 üye ile temsil edilecekti! Bu raporu hazırlayanlar, hâkim çevreler tarafından görevlendirilmiş kişilerdi; teklif edilen Anayasa, İngilterenin çıkarına uygun olarak, bu hâkim çevrelerin egemen durumunu sürdürmek amacıyla güdüyor-

Bu noktaya kadar İngiliz İşçi Hükümetinin siyasetini, Aden'deki üssü ne pahasına olursa olsun elde bulundurmaya kararlı olduğunu; bunun sonucu olarak da Birleşmiş Milletler kararlarının yerine getirilmesine karşı koyuyordu. Sonra birdenbire, belki de muhalefette iken verdiği fetvalar aklına geldiği için, söz konusu ülkenin rızası olmadıkça elde tutulan her hangi bir üssün hiç bir yararı olmayacağı yolundaki sözlerini hatırladığı için, Aden üssünden vaz geçme kararına varıldı. «Orta Doğu'daki yükümlülüklerimizi (yani Amerikan ve İngiliz Petrol Kumpanyalarının çıkarlarını TS.) Basra Körfezinde bulunan kuvvetlerimizde küçük bir artırma yaparak, yerine getirebileceğiz».

(Şubat, 1966 Hükümeti Savunma Beyaz Kitabı) Bu ana kadar Birleşmiş Milletlerin çabalarını red etmiş bulunan İngiltere, bölgede bunalımın artması üzerine, artık Aden'in ve Federasyonun geleceğini tespit etmek konusunda aynı Birleşmiş Milletlerin yardımını istiyordu. Aden'i fakir feodal şeyhliklerle zorla birleştirmek siyasetinin başarısızlığa uğramış olduğu gittikçe daha fazla anlaşılıyordu; bağımsızlığa ulaşılınca istikrarlı bir Hükümet kurulması ihtimali de pek azdı. Federal Hükümet de Birleşmiş Milletler kararları temelinde geyan bir Anayasa konferansı toplamak kararına vardı. Bu, milliyetçi partilerin öteden beri istedikleri şeydi.

Hem muhafazakâr hem de İşçi hükümetleri, Aden'de, bağımsızlıktan önce Federal Hükümetin durumunu kuvvetlendirmeye çalıştılar. Sonra da bütün Güney Arapların katılımıyla Ağustos 1966 için bir konferans toplayıp Hone-Bell anayasa tekliflerini bağımsızlık temeli kabul ettirmeye karar verdiler. Fakat bu manevra da tamamen başarısızlığa uğradı. Çünkü Güney

Arabistan muhalefet partileri Federal Hükümeti temsilci olarak da meşru olarak da kabul etmek istemiyorlardı; onlar, Birleşmiş Milletler kararlarına uygun olarak, bağımsızlıktan önce serbest seçimlerin yapılmasını istiyorlardı. Seçimler, Birleşmiş Milletlerle ve İngiltere ile doğrudan doğruya konuşmalar yapılarak düzenlenmeliydi; Federal Hükümetin aracılığı da kabul edilmiyordu. Bu tutumlarını bugüne kadar sürdürdüler.

Federal Hükümet ise buna bir tek Cumhur Başkanı seçmek, ve ona yeni bir hükümet kurdukları kararı ile karşılık verdi. Suudi Arabistan'a yakınlığı bilinen Beyhan Şerifine yapılan teklif, sonuç vermedi; Suudi Arabistan Kralı Faysal'a desteklemesi için müracaat edildi. Bu müracaat, sonra da Faysal'ın Londra seyahati, Birleşmiş Milletler misyonunun başarısızlığa uğraması, sonra da Aden'de İngiliz askerî birliklerinin kalmasının uzatılması ve nihayet İsrail - Arap çatışması ile yakından ilgilidir.

Sonra doğrudan doğruya Birleşmiş Milletlere baş vurma gelir. Bütün partilerin önderleri, Birleşmiş Milletler Sömürgecilik Komitesi huzurunda meseleleri kendi görüş açısından anlatıyor, komiteyi etkilemeye çalışıyor. İngiliz Dış İşleri Bakanlığı ise, Duncan Sandys'in hazırladığı tertip patlak vermeden önce Birleşmiş Milletler misyonunun Aden'de gitmesini çok istiyor, ama sonucundan da korkuyordu. Bağımsızlıktan önce güvenlik bakımından kendisine düşen ya da atışmaların yüklediği sorumlulukları bırakamayacağını ısrarla belirtiyordu. Bir yandan da İngiltere'de uyanan ve Birleşmiş Milletler misyonunun görevinin Aden'de şimdiki Federal Hükümetin devralmasını sağlamak hattâ silâhla savunmak olduğunu kabul eden yaygın izlenimi or-

tadan kaldırmak istiyordu. Bir yandan da bütün ülkenin yönetimine bakacak ve seçimlerin hazırlanmasına katılacak geçici bir hükümet kurulmasını misyondan istiyordu. Böylece İngiltere'nin, seçimlerden önce bile olsa, bu Federal Hükümetin yerine bir başka hükümetin geçmesine karşı olmadığı izlenimini veriyordu.

İngiltere'nin verdiği güvenceler olduğu gibi kabul edilerek Birleşmiş Milletler misyonu seçildi, tayini yapıldı ve Nisan 1967 başında Aden yoluna tuttu.

Oraya vardıkdan bir hafta sonra da ayrılmak zorunda kaldı. Edindiği kanılar şöyle özetlenebilir :

«Aden'deki İngiliz sömürge makamları, şifa bulmaz bir sömürgeci zihniyetine sahiptirler; Birleşmiş Milletler misyonunun başarısını hiç bir zaman istememişlerdir ve istemezler; aslında onlardan sadece iktidarın Federal Hükümete aktarılmasını haklı gösterecek bir rapor istemektedirler.»

Görevlerini yapamamaları, gerçek durumu tespit edememeleri ve İngiliz makamlarının kendilerinden istediklerini yerine getirmeleri için gerekli olan ağır muamele, baskı ve yasaklamalar bol bol uygulanmıştır.

İngiliz siyasetinde hiç bir değişiklik yapılamayacağı konuşmaların sonunda anlaşılınca, Aden'deki milliyetçi partilerin üstüne atılan şiddet hareketleri başladı; şiddet, şiddeti doğurur.

Bu arada, Arabin Arabi öldürmesi de ancak geçen Aralık 1966 ayında FLN (Millî Kurtuluş Cephesi) ile FLOSSY (İşgal Altındaki Güney Yemen Kurtuluş Cephesi) birbirinden ayrıldıktan sonra başlamıştır; bu durum son cinayetlerin İngilizler tarafından desteklenmesi ve beslenmesi katiller ve adam kaçırganlar tarafından yapıldığı iddialarına hak verir gibidir.

Birleşmiş Milletler misyonunun yenilgiye uğramasından bu yana İngiliz Dış İşleri Bakanlığı ile Bakan Mr. Brown kaynak su dökmüş kedilere benzediler; kendilerini mazur göstermeye, kabahatî başkalarının üstüne atmaya çalışıyorlardı.

Yüksek Komiser Sir Richard Turnbull azledildi, yerine Trevelyan atandı. Genel Sekreter U-Thant'a ve Roma'ya müsteşarlar gönderildi, Birleşmiş Milletler delegasyonunun Londra'ya gelip konuşmalar yapılmasına ve mümkünse Aden'e dönmelerinin sağlanması için çabalara girişildi. Misyon Londra'ya geldi ama Aden'e dönmelerinde bir anlam yoktu.

Mayıs 1967 başında FLOSSY, yurt dışında bir hükümet kurdu. Mackawee Cumhurbaşkanı, al-Aswal da başbakan oldular. İngiliz Devlet Bakanı Lord Shackleton ile Sir Humphrey Trevelyan hem FLOSSY'ye hem de NLF'e, konuşmalara başlanması ve kurulacak yeni bir geçici hükümete katılmaları için teklifler yaptılar. Fakat olağanüstü durumu kaldırmayı ve siyasi mahkûmları serbest bırakmayı red ettiler. FLOSSY de NLF de suçlamalarda bulunmakta birlikte, eğer İngilizler Birleşmiş Milletler kararlarını ciddi ve dürüst bir tarzda uygularlarsa konuşmalara hazır bulduklarını, fakat göstermelik Sultanlarla girişilecek konuşmalara hazır olmadıklarını bildirdiler.

Bu arada NLF ile FLOSSY kendi aralarındaki anlaşmazlıkları gidermişler ve yeniden bir tek parti halinde birleşmişlerdi.

İngilizlerin bundan sonra atacakları adımın ne olacağı, bütün bölgedeki yeni gelişmelere yakından bağlıdır. Ama ne olursa olsun, Aden'deki ve Güney Arabistan yarımadasındaki bunalım ancak Birleşmiş Milletler kararlarının uygulanması ile çözümlenebilir.

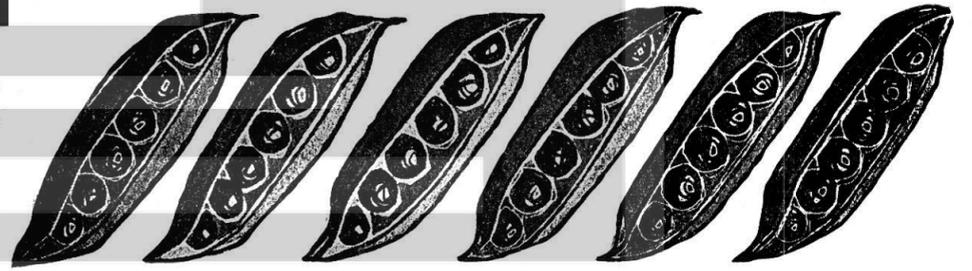
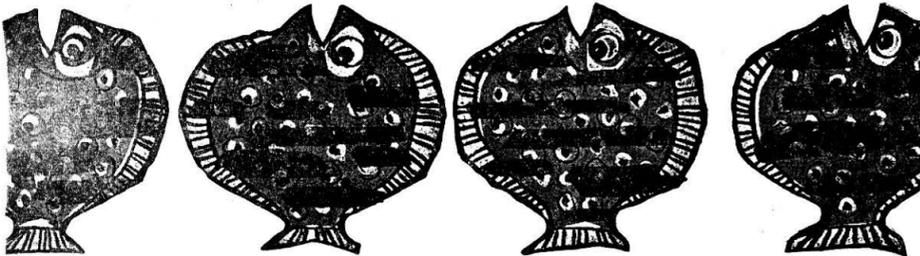
Aşık Kul Hasan'ın Bildirisi

MUHTEREM TÜRK ULUSU

Birleşik Amerika Cumhurbaşkanı Conson ve cuntaçları, bir yandan sulh ve barış maskesi giyerek, Dünya kamuoyunda sulhçu, barışçı görünürken, öte yandan bağımsızlığını savunan Vietnam halkına yıllardır saldırmaktadır. Dünya kamu oyunun gözü önünde, binlerce yüzbinlerce Vietnam halkını alkanlar içerisinde bırakmaktadır. Bu davranışlarıyla beraber cani olduklarını Dünya kamu oyunun gözleri önüne sermektedir. Barışçı ve sulhçu

olmadığını davranışlarıyla isbat etmekle beraber, bir yandan da İsrail ile Arapları birbirine çattırıp silâh satıcılığı yapmaktadır. Bir yandan Türkiyenin candan dostuyum derken, öte yandan da Türkiyenin Dünya kamuoyunca tanınan haklı, millî Kıbrıs davasını kaybettirmektedir. Bir yandan Kıbrıs'ın bağımsızlığını barış ve sükûnetini savunmak için Birleşmiş Milletler Genel Kurulu emrine Çek silâhlarının Rum Yunan askerlerine dağıtılmasına göz yummaktadır. Conson dostumuz, Sayın İsmet İnönü Paşamıza gönderdiği mektupta Türk halkının dostu ya da düşmanı olduğunu kesinlikle isbat etmiştir. Amerika Dünya sahnesinde koyduğu oyunu oynatırken, Dünya milletleri de nefretle bu oyunu seyretmektedir.

Türk Ulusunun, Türk Ordusunun seyretmeğe tahammülü kalmamıştır.

AĞLAR

Aziz Türk Ulusum görmüyor musun? Yavru vatan bizim yurdumuz ağlar Bebe tüccarını bilmiyor musun? Satılmış gurbette kuzumuz ağlar

Adana incirlik benimdir diyor Pek çeşitli türlü naneyi yiyor Çık yurdumdan desen tomson çekiyor Biz bunu kovmazsak hepimiz ağlar

Ankara, Çankaya gezdi de kaçtı Yedi mehmetçiğim ezdi de kaçtı Sanık uçtu gitti tozdu da kaçtı Kahraman şerefli ordumuz ağlar.

Kul Hasan Vietnam kana boyandı Conson teşvik etti, araplar yandı Türk Ulusum gözün açtı uyandı Göz yumarsak tek tek ferdimiz ağlar.

BİZİMDİR

Kaçma Yunan Türk Ordusu geliyor Kıbrıstaki şehit yatan bizindir Haklı kahramanımız, dünya biliyor Gazi Kemal büyük Atam bizindir.

Grivas, Makarios, Conson, Konstantin Lâik devletlerce pek canı adın Vietnam halkını kana boyadı Çık yurdumdan güzel vatan bizindir.

Sömürücü gelmiş yurduma konmuş Satılmış isimli bir cunta kurmuş Türk ulusum gözün açmış uyanmış Yeşil Kıbrıs yavru vatan bizindir.

Kul Hasanım Conson fitne dünyada Türk bebesin başlatmıştır feryada Türk gençliği ulus ordu piyade Ölen ölü, sağlar vatan bizindir.

TÜRK SOLU • Haftalık Gazete • Sahibi Şerif Tekben • Sorumlu Yazı İşleri Müdürü Vahap Erdoğan • Teknik Yönetmen Ahmet Say • İdare Yeri : Meşrutiyet Cad. Altın Han 17, Yenisehir, Ankara • Posta Kutusu 191 Bakanlıklar, Ankara • İstanbul temsilciliği - Tel : 55 17 75.

Dizgi ve Baskı : Güzel İstanbul Matbaası, İstanbul Dağıtım : Fuat Bülte, Tel : 27 89 49 • Ankara Dağıtım : Ankara Umum Gazete Bayileri Kooperatifi • Ege Bölgesi Dağıtım : Orhan Özışman • Yıllık Abonesi 20 TL • Yayın İlanları yüzde 50 indirimlidir.